

სს „ტერაბანკი“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	5
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	6
კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	8

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ანგარიშვალდებული საწარმო	9
2. მომზადების საფუძველი.....	9
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	11
4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა	26
5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები	36
6. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	37
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები	37
8. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები	40
9. გუდვილი.....	41
10. სხვა აქტივები	41
11. გადასახადები.....	41
12. ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	42
13. სუბორდინირებული სესხები	43
14. ვალდებულებების ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან შეჯერება.....	43
15. ანაბრები და ნაშთები საკრედიტო ინსტიტუტებისგან.....	44
16. მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები.....	44
17. სხვა ვალდებულებები	45
18. კაპიტალი.....	46
19. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი.....	46
20. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი.....	46
21. წმინდა შემოსულობა საკუროსო სხვაობებიდან	47
22. სხვა საოპერაციო ხარჯები.....	48
23. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	48
24. რისკის მართვა.....	49
25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	56
26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	57
27. კაპიტალის ადეკვატურობა	58
28. პირობითი ვალდებულებები	59
29. ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები.....	60

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ტერაბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ტერაბანკისა“ და მისი შვილობილი კომპანიის (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IESBA) „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა საკითხის პარაგრაფი

ჯგუფის 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მდგომარეობით და ამ თარიღით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შემოწმდა სხვა აუდიტორის მიერ, რომელმაც 2020 წლის 31 მაისს გამოთქვა არამოდიფიცირებული მოსაზრება აღნიშნულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ჯგუფის 2020 წლის წლიურ ანგარიშში

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ჯგუფის 2020 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ჯგუფის 2020 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ. კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნი, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამისი გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

ჩვენ აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 11 მაისი

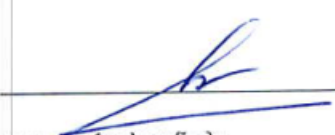
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

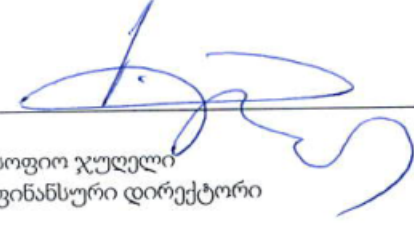
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2020	2019
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	81,958	56,988
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		150,957	115,597
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	898,812	743,719
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	6	87,311	59,009
დასაკუთრებული ქონება	7	20,204	13,208
შენიშნული-ნაგებობები და მოწყობილობები	8	25,483	25,159
სხვა არამატერიალური აქტივები		2,579	2,820
გუდვილი	9	20,374	20,374
მოგების გადასახადის აქტივები		1,873	423
სხვა აქტივები	10	7,214	6,747
სულ აქტივები		1,296,765	1,044,044
ვალდებულებები			
ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	12	187,294	112,632
ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო ინსტიტუტებისგან	15	10,938	5,522
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	16	861,486	703,148
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	11	772	843
სხვა ვალდებულებები	17	11,590	9,636
სუბორდინირებული სესხები	13	61,489	52,986
სულ ვალდებულებები		1,133,569	884,767
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	18	121,372	121,372
გაუნაწილებელი მოგება		41,824	37,905
სულ კაპიტალი		163,196	159,277
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		1,296,765	1,044,044

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცდა და მისი სახელით ხელი მოეწერა 2021 წელს 11 მაისს შემდეგი პირების მიერ:

თეა ლორთქიფანიძე
გენერალური დირექტორი

სოფიო ჯუღელი
ფინანსური დირექტორი

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებას უნდა გაეცნოთ 9-60 გვერდებზე წარმოდგენილ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის და მისი განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლისთვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2020	2019* რეკლასიფიცი- რებული
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	19	88,794	81,899
საპროცენტო ხარჯი	19	(47,460)	(38,018)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		41,334	43,881
სასესხო ფინანსური აქტივების და სასესხო ვალდებულებების გაუფასურების ზარალი, წმინდა	4	(20,393)	(2,417)
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	20	6,274	7,860
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	20	(3,387)	(3,656)
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის კონვერტაციიდან	21	7,998	5,403
სხვა შემოსავალი		243	1,559
საოპერაციო შემოსავალი		32,069	52,630
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი		(13,823)	(15,979)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(5,305)	(4,808)
სხვა გაუფასურების ხარჯი		(35)	(611)
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვით და გადაფასებით გამოწვეული ზარალი		(1,600)	(1,366)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	22	(7,458)	(7,906)
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე		3,848	21,960
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	11	71	(1,930)
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი		3,919	20,030

მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს 9-60 გვერდებზე წარმოდგენილ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც თან ერთვის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას და მის ნაწილს წარმოადგენს.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლისთვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	121,372	26,383	147,755
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	20,030	20,030
გამოცხადებული და გადახდილი დივიდენდები (მე-18 შენიშვნა)	–	(8,508)	(8,508)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	121,372	37,905	159,277
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	3,919	3,919
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	121,372	41,824	163,196

კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგებას უნდა გაეცნოთ 9-60 გვერდებზე წარმოდგენილ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის და მისი განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლისთვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		85,549	82,740
გადახდილი პროცენტი		(45,892)	(36,945)
მიღებული საკომისიო		6,274	7,860
გადახდილი საკომისიო		(3,335)	(3,638)
წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	21	(2,161)	1,421
მიღებული სხვა საოპერაციო შემოსავალი		243	1,559
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(15,365)	(15,412)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(6,861)	(8,182)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,450)	(4,014)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		17,002	25,389
ცვლილება:			
საქართველოს ეროვნულ ბანკში არსებული სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებში		(15,203)	8,430
კლიენტებზე გაცემული სესხები		(96,672)	(48,872)
სხვა აქტივები და დასაკუთრებული ქონება		178	(1,235)
საგადასახადო აქტივები		-	742
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები		5,311	5,031
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან		77,649	(20,589)
სხვა ვალდებულებები		3,028	(8,777)
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(8,707)	(39,881)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა		(87,228)	(31,956)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		61,650	28,238
შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების შესყიდვა		(3,886)	(2,143)
შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსავალი		13	743
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(1,501)	(1,521)
წმინდა ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		(30,952)	(6,639)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
გადახდილი დივიდენდები		-	(8,508)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(1,974)	(2,023)
სესხების მიღება ფინანსური ინსტიტუტებისგან		81,533	50,552
ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხების დაფარვა		(23,366)	(19,097)
სუბორდინირებული სესხების დაფარვა		(9,918)	(1,461)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხებიდან		9,210	4,917
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	14	55,485	24,380
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		9,144	10,211
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა კლება		24,970	(11,929)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	56,988	68,917
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	81,958	56,988

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას უნდა გაეცნოთ 9-60 გვერდებზე წარმოდგენილ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის და მისი განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

1. ანგარიშგალდებული საწარმო

(ა) სამართლებრივი ფორმა და საქმიანობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს სს „ტერაბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) და მისი შვილობილი კომპანიის (შემდგომში ერთად „ჯგუფი“) ფინანსურ ანგარიშგებას. ბანკის სარეგისტრაციო ნომერია 204546045.

ბანკის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს დეპოზიტების მიღებას, სამომხმარებლო ანგარიშების მართვას, საკრედიტო ოპერაციებს, გარანტიების გაცემას, ფულადი სახსრებისა და საანგარიშსწორებო ოპერაციებს და ფასიან ქაღალდებსა და უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციები. ბანკის საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი (სებ). ბანკი ფლობს სებ-ის მიერ 2008 წლის 25 იანვარს გაცემულ საბანკო საქმიანობის ლიცენზიას.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0103, ქ. წამებულის გამზირი #3. ბანკს აქვს 26 ფილიალი, სერვის ცენტრი და სერვის-დესქი, რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში.

ბანკს ჰყავს ერთი შვილობილი კომპანია - შპს „სტანდარტ დაზღვევა“, რომელსაც არ განუხორციელებია ოპერაციები 2020 და 2019 წლებში.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სააქციო სტრუქტურა შემდეგნაირად გამოიყურება:

მესაკუთრეები	2020 წილობრივი მონაწილეობა, %	2019 წილობრივი მონაწილეობა, %
შეიხი ნაჰაიან მახარაჟ ალ ნაჰაიანი	65%	45%
შეიხი ჰამდან ბინ ზაედ ალ ნაჰაიანი	–	20%
შეიხი მოჰამად ბუტი ალ ჰამედი	15%	15%
შეიხი მანსურ ბინ სულთან ალ ნაჰაიანი	15%	15%
შპს „ინვესტმენტ ტრედიდინგ გრუპ“	5%	5%
	100%	100%

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები აღწერილია 26-ე შენიშვნაში.

2. მომზადების საფუძველი

(ა) შესაბამისობა

თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

(ბ) შეფასების საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ჰეჯირების ინსტრუმენტებისა.

(გ) სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

ბანკის და მისი შვილობილი კომპანიის სამუშაო ვალუტა არის ქართული ლარი (GEL), რომელიც წარმოადგენს საქართველოს ეროვნულ ვალუტას. ის ასახავს საბაზისო მოვლენებისა და ვითარებების უმრავლესობის ეკონომიკურ არსს.

ლარი ასევე წარმოადგენს წარსადგენ ვალუტას წინამდებარე კონსოლიდირებული ანგარიშგების მიზნებისთვის.

ლარში წარმოდგენილი ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასამდე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

(დ) შეფასებების და დაშვებების გამოყენება

ფასს-ებთან შესაბამისი წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს ისეთი მსჯელობის, შეფასებებისა და დაშვებების გამოყენებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ ჯგუფის მიერ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობაზე. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ამგვარი შეფასებებისგან.

შეფასებები და საბაზისო დაშვებები მუდმივად გადაიხედება. გადახედილი სააღრიცხვო შეფასებების აღიარება ხდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა შეფასებების გადახედვა და ყველა იმ მომავალ პერიოდში, რომლებზეც ამან გავლენა მოახდინა.

მოსაზრებები

ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკაში გამოყენებული მსჯელობების შესახებ, რომელთაც აქვთ ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, აღწერილია შემდეგ შენიშვნებში:

- ▶ კრიტერიუმების შემუშავება, რომლებიც განსაზღვრავენ რამდენად მნიშვნელოვნად გაიზარდა საკრედიტო რისკი პირველადი აღიარების შემდგომ, იმ მეთოდოლოგიის დადგენა, რომლითაც ხდება სამომავლო ინფორმაციის გათვალისწინება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში და ამისთვის შესაბამისი მოდელის შერჩევა და დამტკიცება (მე-4 შენიშვნა).

დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობა

კოვიდ-19-ის პანდემიის ეფექტი

2020 წელს კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფად გავრცელების გამო, მრავალმა მთავრობამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამ, ქვეყანაში ვირუსის გავრცელების შეზღუდვისა და მისი შედეგების მართვის ღონისძიებების გატარების გზით სხვადასხვა სახის შეზღუდვები დააწესა საქმიანობებზე. სხვადასხვა დროს დაწესებული შეზღუდვები მოიცავს საზღვარგარეთ მოგზაურობების აკრძალვას, ქვეყანაში კონკრეტულ საათებში ავტომობილით გადაადგილების შეზღუდვას, ყველა სახის საჯარო ტრანსპორტის შეზღუდვას, ყველა კომერციული საქმიანობის შეზღუდვას, გარდა ისეთი საქმიანობებისა, რომლებიც შესაძლოა განხორციელდეს დისტანციურად, კონკრეტულად განსაზღვრული საქმიანობების გამოკლებით (სასურსათო მაღაზიები, ფარმაცევტული სფერო, კომერციული ბანკები, ბენზინგასამართი სადგურები, საფოსტო ოფისები და სხვ.). საქართველოს მთავრობის მიერ დაწესებული შეზღუდვები არ ეხება ბანკის რომელიმე ოპერაციას. ბანკი განაგრძობს მუშაობას საქმიანობის უწყვეტობის გეგმის საფუძველზე, თანამშრომლებით, რომლებიც შესაძლებლობის ფარგლებში, დისტანციურად მუშაობენ საკუთარი სახლებიდან სახლიდან.

ინფორმაცია დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულების არსებითი ცვლილების გამოწვევის მნიშვნელოვანი რისკის წინაშე დგანან, განხილულია შემდეგ შენიშვნებში:

- ▶ მე-4 და მე-7 შენიშვნები - ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურება: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში შემავალი ინფორმაციის განსაზღვრა, მათ შორის საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენების ჩათვლით და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე კოვიდ-19-ის გავლენის შეფასება;
- ▶ 7(დ) შენიშვნა - დასაკუთრებული აქტივების შეფასება;
- ▶ მე-9 შენიშვნა - გუდვილის გაუფასურება;

(ე) ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში და წარდგენა

ჯგუფმა ვადაზე ადრე მიიღო ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილება: *კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო შეღავათები*, რომელიც მოიქარეებს ათავისუფლებს იმის შეფასების ვალდებულებისგან, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო დათმობა არის თუ არა იჯარის მოდიფიცირება და მისი ეფექტი არსებითია თუ არა. ჯგუფს არ მიუღია სხვა რომელიმე სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომლებიც გამოცემულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

(ე) ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში და წარდგენა (გაგრძელება)

რეკლასიფიკაცია

2019 წლის მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში შემდეგი რეკლასიფიცირება მოხდა 2020 წლის წარდგენასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით:

	ადრე ანგარიშგებული ფორმით	რეკლასიფიკაცია	კორექტირებული
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	4,204	–	(4,204)
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	–	7,860	7,860
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	–	(3,656)	(3,656)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ჯგუფი თანმიმდევრულად იყენებდა შემდეგ საანგარიშგებო პოლიტიკებს, წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

(ა) კონსოლიდაციის საფუძველი

(i) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენენ ჯგუფის მიერ კონტროლირებად ინვესტირების ობიექტებს. ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მაშინ, როდესაც იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვალებადი უკუგება და შეუძლია ამ უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო. კონკრეტულად, ჯგუფი ახდენს მისი კონტროლის ქვეშ მყოფი ინვესტიციის ობიექტების კონსოლიდირებას, დე-ფაქტო ვითარებების საფუძველზე, მათ შორის ისეთი შემთხვევების გათვალისწინებით, როდესაც წამყვან გარიგებებზე უზრუნველყოფის ხელშეკრულებიდან წარმოშობილი დამცავი უფლებები მნიშვნელოვანი ხდება. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგებები შესულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, კონტროლის დაწყების თარიღიდან, კონტროლის შეწყვეტის თარიღამდე პერიოდში.

(ii) კონსოლიდაციისას აღმოფხვრილი ოპერაციები

შიდაჯგუფური ნაშთები და ოპერაციები, ასევე ნებისმიერი არარეალიზებული შემოსულობა, რომელიც შიდაჯგუფური ოპერაციებიდან წარმოიშვება, აღმოფხვრება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას.

(ბ) უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები კონვერტირდება ლარში ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივები და ვალდებულებები საანგარიშგებო თარიღში კონვერტირდება ლარში, ამავე თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით. ფულად მუხლებზე საკურსო შემოსულობა ან ზარალი არის სხვაობა პერიოდის დასაწყისში სამუშაო ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას (რომელიც კორექტირებულია ეფექტური პროცენტით და შენატანებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელშიც კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული კურსით.

უცხოურ ვალუტებში გამოხატული სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული არაფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების თავიდან გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღით არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული და პირვანდელი ღირებულებით ასახული არაფულადი მუხლები გადაყვანილია ოპერაციის დღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსების შესაბამისად.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგად წარმოშობილი სხვაობები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(გ) გადახდილი პროცენტი

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. „ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის ის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

- ▶ ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება; ან
- ▶ ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების გარდა სხვა ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოთვლისას, ჯგუფი აფასებს მომავალ ფულად ნაკადებს, ფინანსური ინსტრუმენტების ყველა სახელშეკრულებო პირობის, და არა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, კრედიტზე მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი დაანგარიშდება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების გამოყენებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ჩათვლით.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშება მოიცავს გარიგების ხარჯებს და ასევე გადახდილ ან მიღებულ საკომისიოებს და ქულებს, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს. გარიგების ხარჯები მოიცავს ნაზარდ დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების შეძენას ან გამოშვებას.

ამორტიზებული ღირებულება და მთლიანი საბალანსო ღირებულება

ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება არის თანხა, რომლითაც ფინანსური აქტივი ან ფინანსური ვალდებულება ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას, გამოკლებული ძირითადი თანხის შენატანები, დამატებული ან გამოკლებული თავდაპირველ თანხასა და ვადის ბოლოს არსებულ თანხას შორის ნებისმიერი სხვაობის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დაგროვილი ამორტიზაცია, და ფინანსური აქტივები, რომლებიც მორგებულია ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული „ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება“ წარმოადგენს ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებას ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის კორექტირებამდე.

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის დაანგარიშება

ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი დაანგარიშდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების თავდაპირველი აღიარებისას. საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის დაანგარიშებისას გამოიყენება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი აქტივის (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული) მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებასთან მიმართებაში. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი შემობრუნდება ცვალებადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტის ფულადი ნაკადების პერიოდული გადაფასების შედეგად, პროცენტის საბაზრო განაკვეთებში მოძრაობების ასახვის მიზნით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ასევე იცვლება სამართლიანი ღირებულების ჰეჯირების კორექტირებისთვის, იმ თარიღში, როდესაც იწყება ჰეჯირების კორექტირების ამორტიზება.

თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი დაანგარიშდება ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავლის დაანგარიშება ბრუტო საფუძველს უბრუნდება.

ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა თავდაპირველი აღიარებისას, საპროცენტო შემოსავალი დაანგარიშდება აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გაუფასურებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. საპროცენტო შემოსავლის დაანგარიშება არ უბრუნდება მთლიან საფუძველს, მაშინაც კი, თუ გაუმჯობესდება აქტივის საკრედიტო რისკი.

ინფორმაცია იმის შესახებ, როდის არის ფინანსური აქტივები გაუფასურებული, იხილეთ 3(ე)(iv) შენიშვნაში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(გ) გადახდილი პროცენტი (გაგრძელება)

წარდგენა

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარდგენილი ეფექტური საპროცენტო მეთოდის საპროცენტო შემოსავალი მოიცავს პროცენტს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე.

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარდგენილი საპროცენტო ხარჯი მოიცავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებს.

(დ) გადახდილი საკომისიო

გადახდილი საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი, რომლებიც ფინანსური აქტივის და ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია, შესულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთში (იხილეთ 3(გ) შენიშვნა).

თუ არ არის მოსალოდნელი, რომ სასესხო ვალდებულება გამოიწვევს სესხის მოზიდვას, დაკავშირებული სასესხო ვალდებულების საფასური აღიარდება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ვალდებულების პერიოდზე.

ხელშეკრულება მომხმარებელთან, რომელიც იწვევს აღიარებულ ფინანსურ ინსტრუმენტს ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაში, შესაძლოა ნაწილობრივ მოხდეს ფასს (IFRS) 9-ის და ნაწილობრივ ფასს (IFRS) 15-ის ფარგლებში. ასეთ შემთხვევაში, ჯგუფი პირველად იყენებს ფასს (IFRS) 9-ს ხელშეკრულების იმ ნაწილის გამიჯვნისა და შეფასებისთვის, რომელიც ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში ხდება, ხოლო დანარჩენზე ვრცელდება ფასს (IFRS) 15.

სხვა საკომისიო ხარჯები მეტწილად უკავშირდება საოპერაციო და მომსახურების ღირებულებას, რომლებიც აღირიცხება ხარჯებში მომსახურების გაწევისას.

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

i. კლასიფიკაცია

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება შემდეგი სახით შეფასებულად: ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახული.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

- ▶ აქტივის ფლობა ხდება ბიზნეს მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანია აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

სასესხო ინვესტიცია ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში:

- ▶ აქტივის ფლობა ხდება ბიზნეს მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანაც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის გზით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ფინანსური აქტივებისთვის, შემოსულობა და ზარალი აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში, გარდა ქვემოთ მითითებულისა, რომლებიც აღიარდება მოგებაში ან ზარალში იგივე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები:

- ▶ საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და შემობრუნება; და
- ▶ საკუროს სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი.

როდესაც ხდება სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, ადრე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი რეკლასიფიცირდება კაპიტალის მუხლიდან მოგებაში ან ზარალში.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება, როგორც მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული.

ამასთან, თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფს შეუძლია გამოუხმობად განსაზღვროს ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად დააკმაყოფილებდა ამორტიზებული ღირებულებით შეფასების მოთხოვნებს ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში მოგებაში ან ზარალში ასახული სამართლიანი ღირებულებით შეფასების მდგომარეობით, თუ ამგვარი მოქმედება აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვან ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამობას, რომელიც სხვაგვარად წარმოიქმნებოდა.

ბიზნესმოდელის შეფასება

ჯგუფი ახდენს იმ ბიზნესმოდელის მიზნის შეფასებას, რომელშიც ხდება ფინანსური აქტივის ფლობა პორტფელურ დონეზე, რადგან ეს საუკეთესოდ ასახავს ბიზნესის მართვის და ინფორმაციის ხელმძღვანელობისთვის მიწოდების მეთოდს. შესაბამისი ინფორმაცია მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მითითებული პოლიტიკები და ვალდებულებები პორტფელისა და პრაქტიკაში არსებული პოლიტიკების ოპერირებისთვის, მათ შორის ხელმძღვანელობის სტრატეგია ორიენტირებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო შემოსავლის გამომუშავებაზე, კონკრეტული საპროცენტო განაკვეთის პროფილის შენარჩუნებაზე, ფინანსური აქტივების ხანგრძლივობის იმ ვალდებულებების ხანგრძლივობასთან შესაბამისობაზე, რომლებითაც ფინანსდება ამგვარი აქტივები ან ხდება აქტივების გაყიდვიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადების რეალიზაცია;
- ▶ როგორ ხდება პორტფელის მაჩვენებლის შეფასება ან ჯგუფის ხელმძღვანელობისთვის ანგარიშგება;
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება მენეჯერების ანაზღაურება, ე.ი. ეფუძნება თუ არა კომპენსაცია მართული აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს; და
- ▶ წინა პერიოდებში გაყიდვების სიხშირე, მოცულობა და ვადები, ამგვარი გაყიდვების მიზეზები და მოლოდინები მომავალი გაყიდვის საქმიანობის შესახებ. თუმცა, ინფორმაცია გაყიდვების შესახებ არ არის გათვალისწინებული განცალკევებით. ის წარმოადგენს მთლიანი შეფასების ნაწილს იმისა, თუ როგორ მიიღწევა ფინანსური აქტივის მართვაზე ჯგუფის გაცხადებული მიზანი და როგორ ხდება ფულადი ნაკადების რეალიზაცია.

ფინანსური აქტივები, რომელთა ფლობაც გაყიდვის მიზნით ხდება და ასევე რომელთა მაჩვენებელი ფასდება სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე, სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და მოგებაში ან ზარალში აისახება, რადგან მათი ფლობა არ ხდება სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის მიზნით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

შეფასება იმისა, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს თუ არა ძირითადი თანხისა და პროცენტის ცალკე გადახდებს

ამ შეფასების მიზნებისთვის „ძირითადი თანხა“ ნიშნავს ფინანსური აქტივის სამართლიან ღირებულებას თავდაპირველი აღიარებისას. „პროცენტი“ არის ფულის დროის ღირებულების, კონკრეტული დროის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის, ასევე სხვა ძირითადი საკრედიტო რისკების და ხარჯების გადასახადი (მაგ.: ლიკვიდურობის რისკი და ადმინისტრაციული ხარჯები), ასევე მოგების მარჟა.

იმის შეფასებისას, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ თუ არა ძირითადი თანხისა და პროცენტის ცალკე გადახდებს, ჯგუფი ითვალისწინებს ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს. ეს მოიცავს შეფასებას იმისა, რომ ფინანსური აქტივი მოიცავს სახელშეკრულებო პირობას, რომელმაც შესაძლოა შეცვალოს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვადები ან რაოდენობა, როდესაც არ ხდება ამ პირობის დაცვა. შეფასების გაკეთებისას, ჯგუფი ითვალისწინებს შემდეგს:

- ▶ პირობით მოვლენებს, რომლებიც შეცვლიდა ფულადი ნაკადების თანხას და ვადებს;
- ▶ დავალიანების მახასიათებლებს;
- ▶ ავანსებს და გახანგრძლივებულ ვადებს; და
- ▶ ვადები, რომლებიც ზღუდავენ კონკრეტული აქტივებიდან ჯგუფის ფულადი ნაკადები მოთხოვნას (ე.ი. შემოუბრუნებელი აქტივების შეთანხმებებს);
- ▶ თვისებები, რომლებიც ცვლიან დროში ფულის ღირებულების გადასახდელებს - მაგ. საპროცენტო განაკვეთების პერიოდულ განულებას.

ავანსად გადახდის თვისება შეესაბამება მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს, თუ ავანსის თანხა შემდგომში წარმოადგენს ძირითადი თანხის და პროცენტის დაუფარავ ნაწილებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე, რაც შესაძლოა მოიცავდეს გონივრულ კომპენსაციას ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტისთვის.

რეკლასიფიკაცია

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაცია არ ხდება, გარდა პერიოდისა მას შემდეგ, რაც ჯგუფი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელს.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი თავისი ფინანსური ვალდებულებების, გარდა ფინანსური გარანტიებისა და სასესხო ვალდებულებების კლასიფიკაციას ახდენს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულად.

რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არ ხდება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ii. აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ჯგუფი მაშინ წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც იწურება ხელშეკრულებით გათვალისწინებული უფლებები ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღებაზე, ან როდესაც იგი გადასცემს უფლებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებაზე გარიგებაში, რომელშიც გადაიცემა ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ან რომელშიც ჯგუფი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს და არც ფინანსურ აქტივზე კონტროლს ინარჩუნებს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებას (ან იმ აქტივის ნაწილზე გამოყოფილი საბალანსო ღირებულება, რომლის აღიარებაც შეწყდა) და (i) მიღებული საზღაურის და (ii) ნებისმიერი კუმულაციური შემოსულობის ან ზარალის თანხას შორის, რომელიც აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში, აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი ფინანსური ვალდებულების აღიარებას წყვეტს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების, გაუქმების ან ამოწურვის შემთხვევაში.

iii. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ცვლილება

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის პირობების ცვლილების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს მნიშვნელოვნად ხომ არ განსხვავდება შეცვლილი აქტივის ფულადი ნაკადები. თუ ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია (შემდგომში „არსებითი ცვლილება“), თავდაპირველი ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილ ფულად სახსრებზე სახელშეკრულებო უფლებები ვადაგასულად ჩაითვლება. ასეთ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, ნებისმიერი დაშვებული გარიგების ხარჯის დამატებით. მოდიფიცირების ნაწილის სახით მიღებული ნებისმიერი საკომისიო აღიარდება შემდეგი სახით:

- ▶ საკომისიოები, რომლებიც გათვალისწინებულია ახალი აქტივის და იმ გადახდების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრებაში, რომელიც წარმოადენს შესაბამისი გარიგების ხარჯის ანაზღაურებას, შესულია აქტივის თავდაპირველ შეფასებაში; და
- ▶ სხვა საკომისიოები შესულია მოგებაში ან ზარალში, ამორტიზაციით მიღებული შემოსულობის ან ზარალის ნაწილის სახით.

ცვლილებები ფულად ნაკადებში არსებულ ფინანსურ აქტივებსა თუ ფინანსურ ვალდებულებებზე, არ ითვლება მოდიფიცირებად, თუ ისინი გამოწვეულია არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგ. ჯგუფის მიერ სებ-ის მნიშვნელოვანი განაკვეთის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებებიდან საპროცენტო განაკვეთებში, თუ სასესხო ხელშეკრულება ჯგუფს აძლევს ამის უფლებას. ჯგუფი ცვლილების არსებობის რაოდენობრივ და თვისობრივ შეფასებას ატარებს, ე.ი. არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი ფინანსური აქტივის ფულადი ნაკადები და შეცვლილი ან გამოცვლილი ფინანსური აქტივები. ჯგუფმა შეაფასა, მოდიფიკაცია არსებითია თუ არა რაოდენობრივი და თვისობრივი ფაქტორების გათვალისწინებით, შემდეგი თანმიმდევრობით: თვისობრივი ფაქტორები, რაოდენობრივი ფაქტორები, რაოდენობრივი და თვისობრივი ფაქტორების ერთობლივი ეფექტი. თუ ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თავდაპირველი ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილ ფულად სახსრებზე სახელშეკრულებო უფლებები ვადაგასულად ჩაითვლება.

ჯგუფმა დაასკვნა, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგი თვისობრივი ფაქტორების გათვალისწინებით:

- ▶ ფინანსური აქტივის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ ცვლილება უზრუნველყოფის საგანში ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირება.

თუ ფულადი ნაკადები იცვლება, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები, ცვლილების მიზანი ჩვეულებრივ არის თავდაპირველი სახელშეკრულებო პირობების აღდგენა და არა ახალი აქტივის შექმნა, არსებითად განსხვავებული პირობებით. თუ ჯგუფი გეგმავს ფინანსური აქტივის მოდიფიცირებას ისეთი ფორმით, რომელიც გამოიწვევს ფულადი ნაკადების პატიებას, მაშინ ის პირველ რიგში განიხილავს, აქტივის ნაწილი უნდა ჩამოიწეროს თუ არა მოდიფიცირების განხორციელებამდე (ჩამოწერის პოლიტიკა იხილეთ ქვემოთ). ეს მიდგომა გავლენას ახდენს რაოდენობრივი შეფასების შედეგზე და ის გულისხმობს, რომ აღიარების შეწყვეტის კრიტერიუმები ასეთ შემთხვევაში ჩვეულებრივ არ კმაყოფილდება. ამის შემდეგ, ჯგუფი ატარებს იმის თვისობრივ შეფასებას, არის თუ არა მოდიფიცირება არსებითი.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

თუ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივის ცვლილება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, ჯგუფი პირველად გადაითვლის ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას, აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით და აღიარებს შედეგად მიღებულ კორექტირებას მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირებით გამოწვეული შემოსულობის ან ზარალის სახით. ცვალებადგანაკვეთიანი ფინანსური აქტივებისთვის, მოდიფიცირებით გამოწვეული შემოსულობისა და ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი იცვლება მოდიფიცირების დროს მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვისთვის. ნებისმიერი გაწეული დანახარჯები ან გასამრჯელოები და მოდიფიცირების ფარგლებში მიღებული საკომისიოები აკორექტირებს შეცვლილი ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზდება შეცვლილი ფინანსური აქტივის დარჩენილი ვადის განმავლობაში.

თუ ამგვარი მოდიფიცირება ხორციელდება მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო (იხილეთ 3(ე)(iv) შენიშვნა), შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება გაუფასურების ზარალთან ერთად. სხვა შემთხვევაში, ის წარდგენილია, როგორც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი (იხილეთ 3(გ) შენიშვნა).

ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხებისთვის, როდესაც მსესხებელს აქვს სესხის ვადაზე ადრე ნომინალური ღირებულებით დაფარვის შესაძლებლობა მნიშვნელოვანი ჯარიმის დარიცხვის გარეშე, ჯგუფი საპროცენტო განაკვეთის მიმდინარე საბაზრო განაკვეთამდე მოდიფიცირებას აღიარებს, ცვალებადგანაკვეთიანი ფინანსური ინსტრუმენტების შესახებ სახელმძღვანელო მითითებების გამოყენებით. ეს იმას ნიშნავს, რომ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი პერსპექტიულად იცვლება.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, მისი ვადის ცვლილებისას, ან როდესაც შეცვლილი ვალდებულების ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავებული იქნება. ასეთ შემთხვევაში, შეცვლილი პირობების საფუძველზე ახალი ფინანსური ვალდებულება სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება. სხვაობა დაფარული ფინანსური ვალდებულების სამართლიან ღირებულებასა და შეცვლილი პირობების მქონე ახალი ფინანსურ ვალდებულებას შორი მოგებაში ან ზარალში აღიარდება. გადახდილი საზღაური მოიცავს გადაცემულ არაფინანსურ აქტივებს, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, და ვალდებულებებთან დაკავშირებულ დაშვებას, ახალი მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებების ჩათვლით.

იმის შესაფასებლად, მოდიფიკაცია არსებითია თუ არა, ჯგუფი რაოდენობრივ და თვისებრივ შეფასების მეთოდებს იყენებს, რომელშიც რაოდენობრივი ფაქტორები, თვისებრივი ფაქტორები და რაოდენობრივი და თვისებრივი ფაქტორების ერთობლიობა არის გათვალისწინებული. ჯგუფმა დაასკვნა, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგი თვისებრივი ფაქტორების გამო:

- ▶ ფინანსური ვალდებულების ვალუტის ცვლილება;
- ▶ ცვლილება უზრუნველყოფის საგანში ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირება.

რაოდენობრივი შეფასებისას, პირობები არსებითად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობების საფუძველზე ფულადი ნაკადების მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულება, მათ შორის ნებისმიერი საფასურის გამოკლებით განხორციელდა და დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, სულ მცირე 10 პროცენტით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულებისგან.

თუ ფინანსური ვალდებულების მოდიფიცირება არ არის აღრიცხული აღიარების შეწყვეტის გამო, ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება გადაანგარიშდება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების დისკონტირებით, თავდაპირველი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ცვალებადგანაკვეთიანი ფინანსური ვალდებულებებისთვის, მოდიფიცირებით გამოწვეული შემოსულობისა და ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი იცვლება მოდიფიცირების დროს მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვის მიზნით. ნებისმიერი გაწეული დანახარჯები ან გასამრჯელოები აღიარდება, როგორც ვალდებულების საბალანსო ღირებულების კორექტირება და მასზე ირიცხება ცვეთა მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების დარჩენილ ვადაზე, ინსტრუმენტზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გადაანგარიშების გზით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

iv. გაუფასურება

ჯგუფი აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის შემდეგ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში:

- ▶ ფინანსური აქტივები, რომლებიც სავალო ინსტრუმენტებია;
- ▶ სასესხო ვალდებულებები და გაცემული ფინანსური საგარანტიო ხელშეკრულებები.

ჯგუფი ზარალის რეზერვს აფასებს სიცოცხლის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, გარდა შემდეგისა, რომლებიც 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სახით ფასდება:

- ▶ სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაბალი საკრედიტო რისკით ხასიათდება ანგარიშგების თარიღში; და
- ▶ სხვა ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ (იხილეთ მე-4 შენიშვნა).

12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლისთვისაც აღიარდება 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, განისაზღვრება, როგორც 1-ლი ეტაპის ფინანსური ინსტრუმენტები.

სიცოცხლის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც შესაძლოა გამოწვეული იყო ყველა შესაძლო დეფოლტის მოვლენით, ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლისთვისაც აღიარდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, განისაზღვრება, როგორც მე-2 ეტაპის ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტები არ არიან გაუფასურებული) და მე-3 ეტაპის ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ ფინანსური ინსტრუმენტები გაუფასურებულია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს საკრედიტო ზარალის ვარაუდზე დაფუძნებულ შეფასებას და ისინი შემდეგი სახით ფასდება:

- ▶ ფინანსური აქტივები, რომლებიც არ არიან გაუფასურებული საანგარიშგებო თარიღში: ფულადი სახსრების უკმარისობის მიმდინარე ღირებულებად (ე.ი. სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის მართებულ ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომლის მიღებასაც მოელის ჯგუფი;
- ▶ ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია საანგარიშგებო თარიღში: სხვაობა მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის;
- ▶ ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები: მიმდინარე ღირებულება სხვაობისა ვალდებულების დაფარვის შემთხვევაში ჯგუფისთვის მართებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს და ისეთ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც გეგმავს ჯგუფი; და
- ▶ ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებები: მფლობელის ასანაზღაურებლად მოსალოდნელი გადახდების მიმდინარე ღირებულება, ნებისმიერი თანხის გამოკლებით, რომლის ანაზღაურებასაც მოელის ჯგუფი.

ასევე იხილეთ მე-4 შენიშვნა.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების რესტრუქტურული ზაცია

თუ ფინანსური აქტივების ვადა განმეორებით შეფასდება ან შეიცვლება, ან მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო არსებული ფინანსური აქტივი ჩანაცვლდება ახლით, გაკეთდება შეფასება, უნდა მოხდეს თუ არა ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა (იხ. 3(ე)(iii) შენიშვნა) და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შემდეგი სახით შეფასდება.

- ▶ თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურული ზაცია არ გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები შევა არსებული აქტივებიდან წარმოქმნილი ფულადი სახსრების დეფიციტის დაანგარიშებაში (იხ. მე-4 შენიშვნა).
- ▶ თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურული ზაცია გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, ახალი აქტივის მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება ჩაითვლება საბოლოო ფულად ნაკადებად არსებული ფინანსური აქტივიდან, მისი აღიარების შეწყვეტის დროისთვის. ეს თანხა შესულია არსებული ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილი ფულადი სახსრების დეფიციტის დაანგარიშებაში, რომლებიც დისკონტირდება აღიარების შეწყვეტის მოსალოდნელი თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე, არსებული ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველ საანგარიშგებო თარიღში, ჯგუფი აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები გაუფასურებულია თუ არა (განისაზღვრება, როგორც მე-3 ეტაპის ფინანსური აქტივები). ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია, როდესაც წარმოიქმნება ერთი ან მეტი მოვლენა, რომელსაც უარყოფითი გავლენა ექნება ამგვარი ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ მომავალ ფულად ნაკადებზე.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია, შემდეგ ემპირიულ მონაცემებს მოიცავს:

- ▶ 90-ზე მეტი დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ გაკოტრების საქმეთა წარმოება და/ან სასამართლო საქმე, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიონ კომპანიის მიერ ვალდებულებების მომსახურების უნარზე;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება, მსესხებლის კომპანიის ლიკვიდაცია (იურიდიული პირის შემთხვევაში);
- ▶ თაღლითობის მოვლენა ან სხვა ფორს-მაჟორული ვითარება, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედოს კომპანიის გადახდის უნარიანობაზე.

სესხი, რომელიც განმეორებით შეთანხმდა მსესხებლის მდგომარეობის გაუარესების გამო ჩვეულებრივ მიიჩნევა გაუფასურებულად, სანამ არ გაჩნდება მტკიცებულება იმისა, რომ სახელმწიფოებო ფულადი ნაკადების არ მიღების რისკი მნიშვნელოვნად შემცირდა და გაუფასურების სხვა ნიშნები არ არსებობს.

იმის შეფასებისას, სახელმწიფო ვალში ინვესტიცია გაუფასურებულია თუ არა, ბანკი შემდეგ ფაქტორებს ითვალისწინებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივებისთვის: როგორც კლება აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ე) სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ჩამოწერები

სესხები და სავალო ფასიანი ქაღალდები ჩამოიწერება (ნაწილობრივ ან მთლიანად), როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ფინანსური აქტივი აღდგება მთლიანად ან ნაწილობრივ. ამ დროს, ჩვეულებრივ, ჯგუფი განსაზღვრავს, რომ მსესხებელს არ აქვს აქტივები ან შემოსავლის წყაროები, რომლებმაც შესაძლოა მოახდინონ შესაბამისი ფულადი ნაკადების გენერირება, ჩამოწერას დაქვემდებარებული თანხების გადასახდელად. ეს შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალური აქტივის დონეზე.

ადრე ჩამოწერილი თანხების ანაზღაურება შესულია მოგება ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების „ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურების ზარალის“ მუხლში.

ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები კვლავ შეიძლება იყოს აღსრულების საგანი, ჯგუფის ვალდებულებების აღდგენის პროცედურებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

(ვ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავალდებულო რეზერვი სებ-ში

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს საღარიბოში არსებულ ნაღდ ფულს, სებ-ისგან მისაღებ თანხებს, სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და სხვა მაღალ ლიკვიდურ ფინანსურ აქტივებს სამ თვეზე ნაკლები თავდაპირველი დაფარვის ვადით, რომლებსაც აქვს სამართლიანი ღირებულების შეცვლის უმნიშვნელო რისკი და გამოიყენება ჯგუფის მიერ მოკლევადიანი ვალდებულებების სამართავად. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

სავალდებულო რეზერვი წარმოადგენს პროცენტთან ანაზღაურებას, რომელიც დაანგარიშდება სებ-ის მიერ გაცემული რეგულაციების შესაბამისად და რომელთა გამოხმობა შეზღუდულია. სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტი სებ-ში არ მიიჩნევა ფულადი სახსრების ეკვივალენტად, მისი გამოხმობის შეზღუდვის გამო.

(ზ) კლიენტებზე გაცემული სესხები

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში „სამომხმარებლო სესხების“ მუხლი მოიცავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ სასესხო ფინანსურ აქტივებს; ისინი თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, ნარჩენი პირდაპირი გარიგების ფასების დამატებით და შემდგომში მათი ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

(თ) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში „საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების“ მუხლი მოიცავს: ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს (იხ. 3(ე)(ii) შენიშვნა); ისინი თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, ნარჩენი პირდაპირი გარიგების ფასების დამატებით და შემდგომში მათი ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

(ი) დასაკუთრებული ქონება

დასაკუთრებული ქონება წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ჯგუფმა დაისაკუთრა ვადაგადაცდილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შემენისას ფასდება შესაბამისი სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, სხვა ფინანსურ აქტივებში ან სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ჯგუფის გადაწყვეტილებაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(კ) ანარიცხები

ანარიცხი აღიარდება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როდესაც ჯგუფს ექნება სამართლებრივი და კონსტრუქციული ვალდებულება განვლილი მოვლენის შედეგის სახით, და სავარაუდოა, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკური სარგებლის გადინება. თუ ეფექტი არსებითია, ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით დაბეგვრამდე განაკვეთით, რომელიც ასახავს ფულის დროში ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და, შესაბამის შემთხვევაში, ვალდებულების სათანადო რისკებს.

(ლ) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. სასაქონლო-მატერიალური მარაგის თვითღირებულება ეყრდნობა კონკრეტული იდენტიფიცირების მეთოდს და მოიცავს მარაგების შეძენის ხარჯებს, ასევე წარმოების ხარჯს, წარმოების თვითღირებულებას და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც გახდა საჭირო მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება არის სავარაუდო გასაყიდი ფასი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, რომელსაც აკლდება დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

(მ) ფინანსური გარანტიები და სასესხო ვალდებულებები

ფინანსური გარანტია არის ისეთი ხელშეკრულება, რომელიც ჯგუფს ავალდებულებს გარკვეული შენატანების განხორციელებას, რომ გარანტიის მფლობელს აუნაზღაუროს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ სავალო ინსტრუმენტის პირობების თანახმად გადახდის დაგვიანების გამო. სასესხო ვალდებულებები ადრე მითითებული პირობების ფარგლებში კრედიტის შეთავაზების უცვლელი ვალდებულებებია.

გაცემული ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. ამის შემდეგ, მათი შეფასება შემდეგი სახით ხდება:

- ▶ ფასს (IFRS) 6-ის ფარგლებში განსაზღვრული ზარალის რეზერვს (იხ. 3(ე)(iv) შენიშვნა) და შესაბამის შემთხვევაში ფასს (IFRS) 15-ის პრინციპების თანახმად აღიარებული შემოსავლის კუმულაციური თანხით შემცირებულ თავდაპირველად აღიარებულ თანხას შორის უმაღლესით.

ჯგუფს არ გაუცია სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(ნ) ფინანსური გარანტიები და სასესხო ვალდებულებები

სხვა სასესხო ვალდებულებებისთვის:

- ▶ ჯგუფი აღიარებს ზარალის რეზერვს (იხილეთ 3(ე)(iv) შენიშვნა).

ანარიცხებში შესულია ფინანსური გარანტიებიდან და სასესხო ვალდებულებებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებები.

(ო) შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები

შენობა-ნაგებობები და აღჭურვილობა აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურება. უმნიშვნელო რემონტისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯების აღიარება ხდება ხარჯების ნაწილში მათი გაწვევითანავე. შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების ძირითადი ნაწილების ან კომპონენტების შეცვლის ხარჯები კაპიტალიზდება და შეცვლილი ნაწილები ჩამოიწერება.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ო) შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები (გაგრძელება)

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების გაუფასურების რაიმე ნიშანი. რომელიმე შემთხვევაში, ხელმძღვანელობა აფასებს ანაზღაურებად თანხას, რომელიც განისაზღვრება როგორც აქტივის გასაყიდი ღირებულებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და მის გამოყენების ღირებულებას შრის უდიდესი. საბალანსო ღირებულება მცირდება აღდგენით ღირებულებამდე და გაუფასურების ზარალი აისახება წლის მოგებაში ან ზარალში. გაუფასურების ზარალი, რომელიც აღიარებულია აქტივისათვის წინა წლებში, შებრუნდება, თუ აღილი ჰქონდა ცვლილებას გაანგარიშებებში, რომლებიც გამოყენებული იქნა აქტივის გამოყენების ღირებულების ან გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით.

გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი, რომლებიც განისაზღვრება მიღებული შემოსავლების შედარებით საბალანსო ღირებულებასთან, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

მიწას ცვეთა არ ერიცხება. შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების სხვა ნაწილების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე მათი სავარაუდო სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში:

შენობა-ნაგებობები	50 წელი
საოფისე და კომპიუტერული აღჭურვილობა	5-15 წელი
სატრანსპორტო საშუალებები	მეტი
ავეჯი და სხვა ძირითადი საშუალებები	მეტი
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	5-10 წელი

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის სავარაუდო თანხა, რომელსაც ჯგუფი ამჟამად მიიღებდა ამ აქტივის გაყიდვით, რასაც აკლდება გაყიდვის სავარაუდო ხარჯები, იმ შემთხვევაში, თუ აქტივები უკვე იმ სიძველისა და იმ მდგომარეობაშია, როგორც ეს მოსალოდნელია მისი სასარგებლო გამოყენების ვადის ბოლოს. ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, დაკორექტირდება.

(პ) გუდვილი

გუდვილი არის ნამეტი შესყიდვის ხარჯსა და შესყიდვის თარიღისთვის შესყიდული შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოს ამოცნობად აქტივებში, ვალდებულებებსა და პირობით ვალდებულებებში შემსყიდველი საწარმოს წილის სამართლიან ღირებულებას შორის. შვილობილი კომპანიების შეძენისას წარმოქმნილი გუდვილი ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია ცალკე. გუდვილი აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ჯგუფი ამოწმებს გუდვილის გაუფასურებას სულ მცირე ყოველწლიურად და ყოველთვის, როცა არსებობს გუდვილი გაუფასურების შესაძლო ნიშნები. გუდვილი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულზე ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ. ასეთი ერთეულები ან ერთეულების ჯგუფები წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს და ისინი უნდა აღემატებოდეს საოპერაციო სეგმენტის სიდიდეს. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შიგნით ისეთი ოპერაციის შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი, რომელზეც გუდვილი იყო განაწილებული, შეიცავს შეწყვეტილ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილის საბალანსო ღირებულებასაც, და ფასდება შეწყვეტილი ოპერაციისა და ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის დარჩენილი ნაწილის ხვედრითი წილების საფუძველზე.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გუდვილთან დაკავშირებული გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ჟ) არამატერიალური აქტივები, გუდვილის გარდა

შემენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. შემენილი კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიების კაპიტალიზება ხდება იმ ხარჯების საფუძველზე, რომლებიც გაწეულია კონკრეტული პროგრამული უზრუნველყოფის შესაძენად და სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად. ამორტიზაცია მოგებასა და ზარალს ერიცხება წრფივი მეთოდით არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე. სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადები ერთიდან ათ წლამდე მერყეობს.

(რ) სააქციო კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ნაზარდი დანახარჯები პირდაპირ უკავშირდება ჩვეულებრივი აქციების გამოშვებას და წილობრივი ოფციონები აღიარდება კაპიტალიდან დაქვითვის სახით, ნებისმიერი საგადასახადო ეფექტების გამოკლებით.

დივიდენდები

ჯგუფის მიერ დივიდენდების გამოცხადების და გადახდის უნარი საქართველოს კანონმდებლობის წესებს და რეგულაციებს ექვემდებარება. ჩვეულებრივ აქციებთან დაკავშირებული დივიდენდები აისახება გაუნაწილებელი მოგების მიკუთვნებით, ამ დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში.

(ს) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ მუხლებს.

მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადის ხარჯი არის მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება წლის დასაბეგრ შემოსავალზე, ანგარიშგების თარიღში მოქმედი ან ფაქტობრივად მოქმედი საგადასახადო განაკვეთების და წინა წლებთან მიმართებაში საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირების გამოყენებით. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება ასევე მოიცავს დივიდენდებიდან წარმოშობილ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (ე.წ. მოგების გადასახადის ესტონური მოდელი), რომელსაც ძირითადად დაბეგვრის მომენტი დასაბეგრი მოგების მიღებიდან გადააქვს მოგების განაწილებაზე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს, მოქმედებს 2017 წლის 1 იანვრიდან დაწყებულ საგადასახადო პერიოდებზე და ეხება ყველა საწარმოს, გარდა ფინანსური დაწესებულებებისა (მაგალითად, ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი უნდა ამოქმედდეს 2023 წლის 1 იანვრიდან.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადიდან გათავისუფლებას, უბრალოდ მოგების გადასახადით დაბეგვრამ გადაინაცვლა მოგების მიღების მომენტიდან მისი განაწილების მომენტზე, ანუ ძირითადი საგადასახადო ობიექტი გახდა განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განაწილებულ მოგებას განმარტავს, როგორც აქციონერებისთვის დივიდენდის სახით განაწილებულ მოგებას. თუმცა, განაწილებულ მოგებად ითვლება სხვა ტიპის ოპერაციებიც, მაგალითად დაკავშირებულ მხარეებთან საერთაშორისო გარიგება საბაზრო ფასისგან განსხვავებული ფასით და/ან გადასახადისაგან გათავისუფლებულ პირთან განხორციელებული ოპერაცია ასევე ითვლება განაწილებულ მოგებად მოგების გადასახადის დეკლარაციის მიზნებისთვის. ამასთან, საგადასახადო ობიექტი მოიცავს გაწეულ ხარჯს ან სხვა გადახდას, რომელიც ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული არ არის, უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა და ზღვრულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯი.

დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ხარჯი იმ პერიოდში, როდესაც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ს) მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

გადავადებული გადასახადი

გადავადებული გადასახადი აღიარდება ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების და საგადასახადო მიზნებისთვის გამოყენებული თანხების საბალანსო ღირებულებას შორის დროებით სხვაობასთან მიმართებაში. გადავადებული გადასახადი არ აღიარდება შემდეგი დროებითი სხვაობებისთვის:

- ▶ გარიგებაში აქტივების ან ვალდებულებების თავდაპირველი აღიარება, რაც არ წარმოადგენს საწარმოთა გაერთიანებას და რომელიც არ მოქმედებს არც სააღრიცხვო და არც დასაბეგრ მოგებაზე ან ზარალზე;
- ▶ შვილობილ კომპანიებში, მკვამირე და ერთობლივ საწარმოებში ინვესტირებასთან დაკავშირებული დროებითი სხვაობები, იმის გათვალისწინებით შეუძლია თუ არა ჯგუფს დროებითი სხვაობების შემოზღუდვის ვადების კონტროლი და სავარაუდოა, რომ ისინი არ შემოზღუდდება განჭვრეტად მომავალში.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარდება გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალებზე, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებზე და დაქვითვად დროებით სხვაობებზე, თუ ნავარაუდევია, რომ მომავალი დასაბეგრი მოგება ხელმისაწვდომი იქნება დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად. მომავალი დასაბეგრი მოგება განისაზღვრება შესაბამისი დასაბეგრი დროებითი სხვაობების შემოზღუდვის საფუძველზე. თუ დასაბეგრი დროებითი სხვაობების თანხა არ შეესაბამება გადავადებული საგადასახადო აქტივის სრულად აღიარებას, მაშინ მომავალი დასაბეგრი მოგება, რომელიც კორექტირდება არსებული დროებითი სხვაობების შემოზღუდვისთვის, გათვალისწინდება ჯგუფში ინდივიდუალური შვილობილი კომპანიების ბიზნეს გეგმების საფუძველზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივები გადაიხდება თითოეულ საანგარიშგებო თარიღში და შემცირდება მაშინ, თუ აღარ არის სავარაუდო, რომ მოხდება დაკავშირებული საგადასახადო სარგებლის რეალიზაცია; ამგვარი შემცირება შემოზღუდდება მაშინ, როდესაც გაუმჯობესება მომავალი დასაბეგრი მოგების გაუმჯობესების ალბათობა.

გადავადებული გადასახადის თანხა ეფუძნება აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულების განხორციელების ან გადახდის მოსალოდნელ წესს 2023 წლის 1 იანვრამდე, ანგარიშგების თარიღში მოქმედი ან ფაქტობრივად ამოქმედებული საგადასახადო განაკვეთების გამოყენებით. გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია სამომავლო დასაბეგრი მოგების მიღება 2023 წლის 1 იანვრამდე, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი სხვაობების, გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალის და კრედიტის გამოქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები გადაფასდება ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის და მცირდება იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელი აღარ იქნება შესაბამისი საგადასახადო სარგებლის რეალიზება.

აუღიარებელი გადავადებული საგადასახადო აქტივები გადაფასდება ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის და მათი აღიარება მოხდება იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელი გახდება მომავალი დასაბეგრი ქონების ხელმისაწვდომობა, რასთან მიმართებითაც შესაძლებელია მათი გამოყენება.

მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის თანხის განსაზღვრებისას ჯგუფი ითვალისწინებს გაურკვეველი საგადასახადო პოზიციების გავლენას და ასევე იმ ფაქტს, გადასახდელი იქნება თუ არა დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და დაგვიანებული გადახდის გამო დაკისრებული პროცენტი. ჯგუფი დარწმუნებულია, რომ მისი დარიცხვები საგადასახადო ვალდებულებებისთვის ადეკვატური დარჩება ყველა ღია საგადასახადო წელს, მის მიერ განხორციელებული მრავალი ფაქტორის შეფასების, მათ შორის საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების და საკუთარი გამოცდილების საფუძველზე. ეს შეფასება ეფუძნება შეფასებებს და დაშვებებს და შესაძლოა მოიცავდეს მომავალი მოვლენების შესახებ მსჯელობების სერიებს. შესაძლოა ხელმისაწვდომი გახდეს ახალი ინფორმაცია, რომელიც ჯგუფს აიძულებს არსებული საგადასახადო ვალდებულებების ადეკვატურობის შესახებ მისი მსჯელობის ცვლილებას; საგადასახადო ვალდებულებებში ამგვარი ცვლილებები გავლენას იქონიებს საგადასახადო ხარჯზე, იმ პერიოდში, როდესაც გაკეთდება ამგვარი განსაზღვრება.

ახალი საგადასახადო სისტემის ზემოთ აღწერილი ხასიათიდან გამომდინარე, საქართველოში დარეგისტრირებულ ფინანსურ დაწესებულებებს არ ექნებათ სხვაობები აქტივების საგადასახადო ბაზებსა და მათ საბალანსო ღირებულებებს შორის 2023 წლის 1 იანვრიდან. შესაბამისად, ამ თარიღიდან არ წარმოიქმნება მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები (გაგრძელება)

(ტ) იჯარა

ჯგუფი აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის დაწყების თარიღში. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება ნებისმიერი წინასწარ გაწეული პირდაპირი დანახარჯი და ნებისმიერი გაუმჯობესებების დემონტაჟისა და გატანის ხარჯების შეფასება.

გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს შემდგომში ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყების თარიღიდან საიჯარო ვადის ბოლო თარიღამდე. ამასთან, გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი პერიოდულად მცირდება გაუფასურების ზარალით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და იცვლება საიჯარო ვალდებულების კონკრეტული გადაფასების შესაბამისად.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება იჯარის დაწყების თარიღში გადაუხდელი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომელიც დისკონტირდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, ან, იმ შემთხვევაში, თუ ამგვარი განაკვეთის ობიექტურად შეფასება შეუძლებელია, ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. ზოგადად, ფასდაკლების განაკვეთის სახით გამოიყენება ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთი.

საიჯარო ვალდებულება ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ის გადაფასდება, როდესაც ადგილი აქვს მომავალი საიჯარო გადასახდელების ან იმის შეფასების ცვლილებას, ჯგუფი ისარგებლებს თუ არა ვადის გახანგრძლივების ან ხელშეკრულების შეწყვეტის შესაძლებლობით. შესაბამისი კორექტირება კეთდება გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის საბალანსო ღირებულებაში, ან თანხა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, თუ გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის საბალანსო ღირებულება ნულამდე შემცირდება.

ბანკმა გადაწყვიტა არ ეღიარებინა გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების და მოკლევადიანი იჯარებისთვის. ბანკი აღიარებს წინამდებარე იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადასახდელებს ხარჯის სახით, ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადაზე.

(უ) ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

საპროცენტო განაკვეთის ბენჩმარკების ფუნდამენტური რეფორმა - ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39, ფასს (IFRS) 7, ფასს (IFRS) 4 და ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილებების მე-2 ეტაპი

2020 წლის აგვისტოში, ბასსს-მა გამოსცა საპროცენტო განაკვეთის ბენჩმარკების ფუნდამენტური რეფორმა - ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39, ფასს (IFRS) 7, ფასს (IFRS) 4 და ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილებების მე-2 ეტაპი (IBOR რეფორმის მე-2 ეტაპი), შიდა საბანკო საპროცენტო განაკვეთის (IBOR) ურისკო განაკვეთით (RFR) ჩანაცვლებით გამოწვეული საკითხების გათვალისწინების მიზნით.

შიდა საბანკო განაკვეთის (IBOR) რეფორმის მე-2 ეტაპი მოიცავს რამდენიმე შემამსუბუქებელ პირობას და დამატებით განმარტებით შენიშვნას. შემამსუბუქებელი პირობების გამოყენება ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის IBOR-იდან ურისკო განაკვეთზე (RFR) გადასვლისთანავე.

საპროცენტო განაკვეთის ბენჩმარკების ფუნდამენტური რეფორმის ფარგლებში პრაქტიკული მიდგომის სახით მოითხოვება სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის საფუძვლის ცვლილება, რომელიც ჩაითვლება ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებად იმის უზრუნველყოფით, რომ ფინანსური ინსტრუმენტისთვის შიდა საბანკო განაკვეთის ბენჩმარკის განაკვეთიდან ურისკო განაკვეთზე გადასვლა ხდება ეკონომიკურ საფუძვლებზე.

ჯგუფი გამოიყენებს IBOR რეფორმის მე-2 ფაზას 2021 წლის 1 იანვრიდან და მისი ეფექტი ფასდება.

ფასს (IFRS) 17 - 2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს (IFRS) 17), ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს (IFRS) 17 ჩაანაცვლებს ფასს (IFRS) 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს (IFRS) 4), რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ჯგუფი ამჟამად არის თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ფასს (IFRS) 17-ის გავლენის შეფასების პროცესში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა

ამ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია ჯგუფის ფინანსურ რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ. ჯგუფის ფინანსური რისკის მართვის სტრუქტურის შესახებ ინფორმაცია იხილეთ 23-ე შენიშვნაში.

საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები

გაუფასურების შეფასებისას გამოყენებული შემავალი ინფორმაცია, დაშვებები და ტექნიკები

სააღრიცხვო პოლიტიკა იხილეთ 3(ე)(iv) შენიშვნაში.

კოვიდ-19-ის გავლენა საკრედიტო რისკზე

ბანკმა გამოაცხადა რამდენიმე ინიციატივა მისი კრედიტორებისთვის, კოვიდ-19-ით გამოწვეული საქმიანობის შეფერხებაში დასახმარებლად. ეს მოიცავს გადახდებთან დაკავშირებულ საშელავათო პერიოდს სხვადასხვა ფორმით, გადახდის ვადის გახანგრძლივებას, პროცენტის და ძირითადი თანხის გვიან თარიღებზე გადატანას. ეს ინიციატივები დაინერგა სხვადასხვა „ტალღაზე“ (პირველი ტალღა დაიწყო 2020 წლის მარტში და ზაფხულში დასრულდა; მომდევნო ტალღა გვიან სექტემბერში დაიწყო, ხოლო ბოლო ტალღა ნოემბერში დაიწყო და მას უკავშირდება მთავრობის მიერ გამოცხადებული მკაცრი იზოლაცია, ე.წ. ლოქდაუნი). სხვადასხვა ფორმის საშელავათო პერიოდები მოკლევადიანი იყო, ჩვეულებრივ არ აღემატებოდა 3 თვეს. გამონაკლისები გავრცელდა მსესხებლების სეზონურ გადახდებზე (მაგალითად ზღვის სასტუმროები) ან მსესხებლებისთვის, რომელთა ფინანსური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად გაუარესდა (ეს მსესხებლები „რესტრუქტურირებულად“ დაკლასიფიცირდა).

გადახდაზე საშელავათო პერიოდის შეთავაზება სხვადასხვა ფორმით მოხდა:

- ▶ სრული საშელავათო პერიოდი სამი თვის განმავლობაში, მსგავსი პერიოდით სესხის გადახდის გრაფიკის გახანგრძლივებით;
- ▶ გადახდის გრაფიკის ცვლილება გადახდის თარიღის მოგვიანებით თარიღებზე გადატანით (ვრცელდება მხოლოდ სამი თვის გადახდაზე), ამავდროულად სესხის დაფარვის პერიოდის მთლიანად ცვლილების გარეშე.
- ▶ მხოლოდ ძირითადი თანხის გადახდის გადაწევა მოგვიანებით თარიღზე;
- ▶ დარიცხული გადახდების კაპიტალიზაცია და მათი გადანაწილება დარჩენილ პერიოდზე.

ბანკმა გამოავლინა რამდენიმე სესხი, როგორც სესხები გაზრდილი საკრედიტო რისკით. იდენტიფიცირება რამდენიმე კრიტერიუმს ეფუძნებოდა:

- ▶ კლიენტის ბიზნეს საქმიანობები ოთხი რისკიანი სექტორიდან ერთერთს განეკუთვნება (სასტუმრო და ტურიზმი, უძრავი ქონების განვითარება, რესტორნები და კაფეები, უძრავი ქონების მართვა) და კლიენტი ავლენს სისუსტეს პანდემიური რისკების რეალიზაციის შედეგად;
- ▶ გამოყენებული საშელავათო პერიოდები (საცალო და მიკრო კლიენტებისთვის);
- ▶ კლიენტის გამოვლენილი ფინანსური სისუსტე (ბანკის შეფასების შემდეგ), პანდემიასთან დაკავშირებული შემოსავლების კლების შედეგად.

კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო მე-2 ეტაპზე გადასულმა მთლიანმა საბალანსო ღირებულებამ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 156,278 ათასი ლარი შეადგინა.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი უჩვენებს მე-2 ეტაპის სესხებს და მათ ცვლილებას მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში.

'000 ლარი	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	მოდელირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	მოდელის შემდგომი კორექტირებები და ხელმძღვანელობის დაშვებები	სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
			ცვლილებებთან დაკავშირებით	
ბიზნეს სესხები	140,105	667	16,220	16,887
სამომხმარებლო სესხები	5,923	23	804	827
იპოთეკური სესხები	10,250	19	940	959
სულ	156,278	709	17,964	18,673

კლიენტის შეფასებები მიმდინარე საფუძველზე ჩატარდა 2020 წლის მეორე კვარტლიდან და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გადაანგარიშდა შეცვლილი პროგნოზების გათვალისწინებით. დაკავშირებული განუსაზღვრელობის მიუხედავად, შესაბამისი საკრედიტო ზარალის საუკეთესო შეფასება, საანგარიშგებო თარიღში მათ კრისტალიზაციასთან დაკავშირებით, უკვე ასახულია ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

იმის განსაზღვრისას, ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი (ე.ი. ვალდებულებების შეუსრულებლობის რისკი) მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ჯგუფი ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომია გაუმართლებელი ხარჯის ან ძალისხმევის გარეშე, მათ შორის რაოდენობრივი და თვისებრივი ინფორმაციის და ანალიზის ჩათვლით, რომელიც ჯგუფის გამოცდილებას, კრედიტის საექსპერტო შეფასებას და საპროგნოზო ინფორმაციას ეფუძნება.

იმის განსასაზღვრად, ჰქონდა თუ არა ადგილი საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვან ზრდას, ჯგუფი შემდეგ კრიტერიუმებს იყენებს:

- ▶ 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების მქონე დავალიანება;
- ▶ მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობა გაუარესდა და ზემოქმედება რესტრუქტურისებულა;
- ▶ სხვა სისუსტეები, რომლებსაც ბანკი თვლის, რომ ნეგატიური გავლენა ექნება მსესხებლის შესრულების მაჩვენებლებზე (მაგ. საყურადღებო სიაში შემავალი კლიენტები).

დეფოლტის ალბათობის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის გენერირება

ვადაგადაცილებული დღეები უპირატეს შემავალ ინფორმაციას წარმოადგენს დეფოლტის ალბათობის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის განსაზღვრებისთვის, მიგრაციის მატრიცების მარკოვის მოდელში ყველა დაქვემდებარებისთვის. მიგრაციის მატრიცები აიგება ბოლო 60 თვის მონაცემების გამოყენებით და დაანგარიშდება სესხის ნომრების საფუძველზე.

განსაზღვრება იმისა, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა

ჯგუფი ყოველ საანგარიშგებო თარიღში აფასებს საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. რა ითვლება მნიშვნელოვან განსხვავებად სესხის სხვადასხვა ტიპებისთვის, კონკრეტულად ინდივიდუალურად და კოლექტიურად შეფასებულ ფინანსურ აქტივებს შორის. ბანკი იყენებს ფინანსური აქტივების ვადაგადაცილების სტატუსს, როგორც უკუსვლის მაჩვენებელს და სხვა თვისებრივ ინდიკატორებს იმის შესაფასებლად, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები (გაგრძელება)

ჯგუფი მიიჩნევს, რომ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არის მომენტი, როდესაც აქტივი 30 დღეზე მეტ ხანს არის ვადაგადაცილებული. ვადაგადაცილებული დღეები განისაზღვრება გადახდის ყველაზე ადრეული თარიღიდან გასული დღეების რაოდენობის დაანგარიშებით, რომელთან მიმართებითაც არ მომხდარა სრული თანხის მიღება.

დეფოლტის განმარტება

ბანკი სესხს დეფოლტირებულად განიხილავს, თუ დაკმაყოფილებულია ქვემოთ მოცემული რომელიმე კრიტერიუმი:

- ▶ 90-ზე მეტი დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ გაკოტრების საქმეთწარმოება და/ან სასამართლო საქმე, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიონ კომპანიის მიერ ვალდებულებების მომსახურების უნარზე;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება, მსესხებლის კომპანიის ლიკვიდაცია (იურიდიული პირის შემთხვევაში);
- ▶ თაღლითობის შემთხვევა ან სხვა ფორს-მაჟორული ვითარება, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედოს მსესხებლის მიერ ვალის დაფარვის უნარზე.

დეფოლტირების სტატუსი რეგულარულად (ყოველთვიურად) ფასდება. ზოგადად სესხი დეფოლტირებული რჩება, თუ მისი არსებობის მანძილზე ის სულ მცირე ერთხელ იყო დეფოლტირებული, თუმცა ეს შემთხვევები იშვიათად ხდებოდა, რასაც ჯგუფი ცალკე აფასებს.

საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება

ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს შემდეგ შეფასებებში: ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და ასევე მისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში.

საპროგნოზო ინფორმაციის შეფასებაში ჯგუფი იყენებს ექსპერტის მსჯელობას. ეს შეფასება ასევე ეფუძნება გარე ინფორმაციას. გარე ინფორმაცია შესაძლოა მოიცავდეს ეკონომიკურ მონაცემებს და სახელმწიფო უწყებების და ფულად-საკრედიტო უწყებების მიერ გამოქვეყნებულ პროგნოზებს იმ ქვეყნებში, სადაც ფუნქციონირებს ბანკი, მაგალითად საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ.

ჯგუფმა მოახდინა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი გამომწვევის იდენტიფიცირება და დოკუმენტირება ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული პორტფელისთვის. ამასთან, ისტორიული მონაცემების ანალიზის გამოყენებით ჯგუფმა შეაფასა დამოკიდებულება მაკრო-ეკონომიკურ ცვლად მონაცემებსა და საკრედიტო რისკს შორის.

შემოწმებულ მაკროეკონომიკურ პარამეტრებს შორის, როგორც არის ინფლაცია, ვალუტის გაუფასურება, გამოვლინდა, რომ მხოლოდ რეალურ მშპ-ს აქვს სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გავლენა პორტფელის დეფოლტის ალბათობაზე. ისტორიულმა კორელაციამ განვლილი 3 წლის განმავლობაში უჩვენა მაღალი დამოკიდებულება რეალურ მშპ-სა და დეფოლტის ალბათობას შორის. როდესაც რეალური მშპ იზრდებოდა, დეფოლტის ალბათობა შესაბამისად მცირდებოდა. ისტორიული კორელაციის საფუძველზე, დეფოლტის ალბათობა დაკორექტირდა ვასიჩეკის მოდელის გამოყენებით.

ვასიჩეკის მოდელში გამოიყენება მაკრო პარამეტრებისა და დეფოლტის ალბათობის თანაფარდობა, რომელიც ფასდება მინიმალური კვადრატის რეგრესიით, ხოლო დეფოლტის ალბათობა კორექტირდება განვლილი დამოკიდებულების საფუძველზე, რეალური მშპ-ის საპროგნოზო ზრდის მიხედვით.

რეალური მშპ-ის ზრდის შეფასება მომდინარეობს სხვადასხვა სანდო წყაროდან (ჩვეულებრივ სებ-ის მაკროეკონომიკური საპროგნოზო სცენარები; იშვიათად ასევე საერთაშორისო სავალუტო ფონდის პროგნოზები). სებ-ის პროგნოზი სამ სცენარს განსაზღვრავს - საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები. ამ სცენარებს შესაბამისად ენიჭება 50%, 25% და 25%. საშუალო შეწონილი რიცხვი შემდეგ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოიყენება.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 2020 წლის დაანგარიშებისთვის, ჯგუფი განაგრძობდა პესიმისტური სცენარის გამოყენებას. ეს განხორციელდა მიმდინარე განუსაზღვრელობის ასახვისთვის, ანაზღაურების ტემპსა და სიმტკიცესთან, ასევე ნებისმიერ მომავალ რისკთან დაკავშირებით, რომელიც თავის მხრივ უკავშირდება პანდემიასთან დაკავშირებული მკაცრი შეზღუდვების მეორე ტალღას და მის გავლენას ქართულ ეკონომიკაზე. შესაბამისად, მაკროეკონომიკური სცენარი ამ მომენტისათვის მოიცავს მშპ-ის -5,1%-იან კლებას 2021 წელს. ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის სპეციფიკაციებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობა არ ითვალისწინებს შემდგომ წლებში მისაღებ ანაზღაურებს. ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზი ითვალისწინებს პანდემიის გამო ეკონომიკის შემდგომ გაუარესებასთან დაკავშირებულ რისკებს (განსაკუთრებით, სეზონური ბოლო სახელმძღვანელო მითითებების გათვალისწინებით, რომელიც საბაზისო სცენარში 4%-იან, ხოლო პესიმისტურ სცენარში 1%-იან ზრდას, ასევე საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 3,5%-იანი ზრდის განაკვეთის შეფასებას ითვალისწინებს).

მოდელირებული ფინანსური აქტივები

სესხის სახელშეკრულებო პირობები შეიძლება რამდენიმე მიზეზით შეიცვალოს, რომელთა შორის არის ბაზარზე ვითარების შეცვლა, კლიენტების შენარჩუნება და სხვა ფაქტორები, რომლებიც არ უკავშირდება კლიენტის არსებული და პოტენციური კრედიტუნარიანობის გაუარესებას. შესაძლოა შეწყდეს ისეთი არსებული სესხის აღიარება, რომლის პირობებიც შეიცვალა და განმეორებით შეთანხმებული სესხი აღიარდეს, როგორც ახალი სესხი სამართლიანი ღირებულებით.

ბანკი ფინანსური სირთულეების მქონე მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს განმეორებით ათანხმებს, სესხის დაბრუნების შესაძლებლობების მაქსიმალურად გაზრდის და დეფოლტის რისკის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით. ჯგუფის რესტრუქტურულიზაციის პოლიტიკის ფარგლებში, სესხი რესტრუქტურულიზდება, თუ მსესხებელმა ბოლო დროს ვერ შეასრულა მის სესხთან დაკავშირებული ვალდებულებები ან თუ არსებობს დეფოლტის მაღალი რისკი, არსებობს მტკიცებულება იმისა, რომ მსესხებელმა ყველა ღონე იხმარა იმისათვის, რომ გადახდა განეხორციელებინა თავდაპირველად შეთანხმებული სახელშეკრულებო პირობებით და მოსალოდნელია, რომ მსესხებელი შეძლებს შეცვლილი პირობების დაკმაყოფილებას.

შეცვლილი პირობები ჩვეულებრივ მოიცავს დაფარვის ვადის გახანგრძლივებას, პროცენტის დაფარვის ვადების ცვლილებას და სესხის თავდებობის პირობების ცვლილებას. რესტრუქტურულიზაცია საკრედიტო რისკის, დეფოლტისა და კრედიტის გაუფასურების თვისებრივი ინდიკატორია. შესაბამისად, ამგვარ კლიენტს ბანკი მიიჩნევს არასტანდარტულად და ის მე-2 ეტაპში გადაჰყავს. თუმცა, როგორც ზემოთ ამ შენიშვნაში განვმარტეთ, 2021 წელს კოვიდ-19-ის მიზეზით განხორციელებული ყველა რესტრუქტურულიზაცია არ ჩაითვალი საკრედიტო რისკის ზრდის ინდიკატორებად.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადების სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- ▶ დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება (EAD).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პირველ ეტაპზე არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. არსებობს მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი დეფოლტის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებსა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებებზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები (გაგრძელება)

ჯგუფი აფასებს LGD-ს პარამეტრებს სესხის აღდგენის ისტორიაზე დაყრდნობით, დეფოლტის გამომწვევი მიზეზების საპირწონედ. არსებობის მანძილზე გადაუხდელი სესხების აღდგენილი პორტფელის პროცენტის განსასაზღვრად გამოიყენება ძველბური მიდგომა. ამგვარი სესხები ჯგუფდება გადაუხდელი თვეების მიხედვით და დაფარული ნაწილი უკავშირდება თითოეულ ჯგუფს. იმ პორტფელებისთვის, რომლებიც ბოლო დროს გახდა დეფოლტირებული, მომავალ სავარაუდო დაფარვასთან დაკავშირებული პროგნოზის გასაკეთებლად სტატისტიკური მონაცემები გამოიყენება. და ბოლოს, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დასაანგარიშებლად ფულადი ნაკადები დისკონტირდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების მიხედვით და იყოფა გადაუხდელ პორტფელზე.

ანაბრით (ნადი ფულით) უზრუნველყოფილი სესხებისთვის და როსესაც ანაბრების ვალუტა განსხვავდება სესხის ვალუტისგან, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში დაანგარიშდება იმ შემთხვევაში, თუ ვალუტა 20%-ით გაუფასურდება. ოქროს სალომბარდო სესხების შემთხვევაში, ზარალი უტოლდება სხვაობას დავალიანებასა და ოქროს გირაოს საგანს შორის, რომელიც გადაფასდება ბოლო თორმეტი თვის განმავლობაში ერთი უნციის საშუალო ფასით.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მთლიან მისაღებ თანხას დეფოლტის დროს. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რომელიც დაანგარიშდება დაგეგმილი სესხებისთვის, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათებისა და საკრედიტო ხაზებისთვის განცალკევებით, თითოეული პერიოდისთვის. სესხის გაცემის მომენტიდან დეფოლტის საშუალო პერიოდის დასაანგარიშებლად ასევე გათვალისწინდება სესხთან დაკავშირებული ქცევა. განვლილი მონაცემების ანალიზმა უჩვენა, რომ ზარალის იდენტიფიცირების პერიოდი 6 თვეს შეადგენს. შესაბამისად, ეს მომენტი გამოიყენება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად, დაგეგმილი ძირითადი თანხის დაფარვების გამოკლებით, საპროგნოზო ვადაგადაცილების თარიღამდე და სამთვინი პროცენტის დამატებით, რომელიც ირიცხება ვადაგადაცილების თარიღიდან, იმ თარიღამდე, როდესაც სესხი დეფოლტირებული ხდება.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათებისა და საკრედიტო ხაზებისთვის დაანგარიშდება პირდაპირ პირვანდელი მონაცემებით, ამ მიზნით დაანგარიშდება გამოყენების მაჩვენებლები - დამტკიცებული ლიმიტიდან გამოყენებული დავალიანების რაოდენობა - ყველა დეფოლტირებული ოვერდრაფტებიდან და საკრედიტო ბარათებიდან.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

ქვემოთ მოცემული ცხრილები გვიჩვენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის საწყის და საბოლოო ნაშთებს, ფინანსური ინსტრუმენტების კლასების მიხედვით.

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - ბიზნეს სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	2,876	3,763	7,075	13,714	2,397	2,516	7,980	12,893
გადატანები პირველ ეტაპზე	136	–	(136)	–	78	(10)	(68)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(487)	505	(18)	–	(77)	383	(306)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(40)	(1,051)	1,091	–	(54)	(1,257)	1,311	–
შემობრუნება			435	435				
ზარალის რეზერვის წმინდა შეფასება	(832)	10,060	1,539	10,767	(1,292)	931	30	(331)
ახალი წარმოშობილი ან შემძენილი ფინანსური აქტივები	8,247	–	–	8,247	3,126	–	–	3,126
გადატანები მეორე ეტაპზე	(6,262)	6,262	–	–	(1,200)	1,200	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(274)	–	274	–	(102)	–	102	–
ჩამოწერები	–	–	(1,788)	(1,788)	–	–	(1,974)	(1,974)
ნაშთი 31 დეკემბრს	3,364	19,539	8,472	31,375	2,876	3,763	7,075	13,714

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - სამომხმარებლო სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	691	441	2,359	3,491	837	846	3,183	4,866
გადატანები პირველ ეტაპზე	34	(18)	(16)	-	131	(42)	(89)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(34)	34	-	-	(10)	11	(1)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(11)	(99)	110	-	(15)	(198)	213	-
შემობრუნება			136	136				
ზარალის რეზერვის წმინდა შეფასება	(245)	588	1,300	1,643	(560)	(292)	411	(441)
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	594	-	-	594	580	-	-	580
გადატანები მეორე ეტაპზე	(309)	309	-	-	(116)	116	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(70)	-	70	-	(156)	-	156	-
ჩამოწერები	-	-	(1,733)	(1,733)	-	-	(1,514)	(1,514)
ნაშთი 31 დეკემბერს	650	1,255	2,226	4,131	691	441	2,359	3,491

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - იპოთეკური სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	249	172	677	1,098	308	258	467	1,033
გადატანები პირველ ეტაპზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(23)	23	-	-	(5)	5	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	-	(71)	71	-	(3)	(42)	45	-
შემობრუნება			64	64				
ზარალის რეზერვის წმინდა შეფასება	(49)	763	-	714	(125)	(91)	158	(58)
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	300	-	-	300	148	-	-	148
გადატანები მეორე ეტაპზე	(135)	135	-	-	(42)	42	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(78)	-	78	-	(32)	-	32	-
ჩამოწერები	-	-	-	-	-	-	(25)	(25)
ნაშთი 31 დეკემბერს	264	1,022	890	2,176	249	172	677	1,098

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - სალომზარდო სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	-	-	12,805	12,805	24	-	12,498	12,522
გადატანები პირველ ეტაპზე	17	-	(17)	-	-	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	-	-	-	-	-	-	-	-
ზარალის რეზერვის წმინდა შეფასება	(17)	-	-	(17)	(24)	-	559	535
დაფარვა ქონების დასაკუთრებით	-	-	(9,483)	(9,483)	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	(3,305)	(3,305)	-	-	(252)	(252)
ნაშთი 31 დეკემბერს	-	-	-	-	-	-	12,805	12,805

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი იძლევა ინფორმაციას ზემოთ წარმოდგენილ ცხრილებში ნაჩვენები თანხების შედარების შესახებ, რომელშიც შედარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის საწყისი და საბოლოო ნაშთები, ფინანსური ინსტრუმენტის კლასის მიხედვით.

		2020			
		მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - ბიზნეს სესხები	მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - სამომხმარებლო სესხები	მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - იპოთეკური სესხები	მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - სალომზარდო სესხები
ზარალის რეზერვის წმინდა შეფასება		10,767	1,643	714	(17)
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი ფინანსური აქტივები		8,247	594	300	-
ჯამი		19,014	2,237	1,014	(17)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა		(57)	(1,798)	-	-
სულ		18,957	439	1,014	(17)

		2019			
		მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - ბიზნეს სესხები	მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - სამომხმარებლო სესხები	მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - იპოთეკური სესხები	მომხმარებელ- ბზე გაცემული სესხები ამორტიზე- ბული ღირებულებით - სალომზარდო სესხები
ზარალის რეზერვის წმინდა შეფასება		(331)	(441)	(58)	535
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი ფინანსური აქტივები		3,126	580	148	-
ჯამი		2,795	139	90	535
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა		(1)	(1,116)	(25)	-
სულ		2,794	(977)	65	535

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)**

სამომხმარებლო სესხების პორტფელის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში განხორციელებული მნიშვნელოვანი ცვლილებები ქვემოთ არის განმარტებული.

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - ბიზნეს სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	497,333	17,281	22,228	536,842	420,135	13,629	17,520	451,284
გადატანები პირველ ეტაპზე	205	–	(205)	–	265	(27)	(238)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(89,049)	89,081	(32)	–	(9,010)	9,963	(953)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(6,213)	(5,005)	11,218	–	(6,279)	(6,776)	13,055	–
ახალი წარმოშობილი ან შემდინილი ფინანსური აქტივები	296,910	–	–	296,910	320,430	–	–	320,430
გადატანები მეორე ეტაპზე	(46,436)	46,436	–	–	(4,781)	4,781	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(816)	–	816	–	(311)	–	311	–
სესხების დაფარვა და სხვა მოდრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(141,597)	6,073	(5,986)	(141,510)	(223,116)	(4,289)	(5,493)	(232,898)
შემობრუნება	–	–	435	435	–	–	–	–
ჩამოწერები	–	–	(1,788)	(1,788)	–	–	(1,974)	(1,974)
ნაშთი 31 დეკემბერს	510,337	153,866	26,686	690,889	497,333	17,281	22,228	536,842

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - სამომხმარებლო სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	88,290	3,145	5,128	96,563	91,115	3,377	5,424	99,916
გადატანები პირველ ეტაპზე	117	(95)	(22)	–	319	(142)	(177)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(4,709)	4,709	–	–	(1,085)	1,091	(6)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,253)	(485)	1,738	–	(1,496)	(628)	2,124	–
ახალი წარმოშობილი ან შემდინილი ფინანსური აქტივები	31,214	–	–	31,214	46,195	–	–	46,195
გადატანები მეორე ეტაპზე	(2,572)	2,572	–	–	(753)	753	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(91)	–	91	–	(202)	–	202	–
სესხების დაფარვა და სხვა მოდრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(23,458)	(464)	(204)	(24,126)	(45,803)	(1,306)	(925)	(48,034)
შემობრუნება	–	–	136	136	–	–	–	–
ჩამოწერები	–	–	(1,733)	(1,733)	–	–	(1,514)	(1,514)
ნაშთი 31 დეკემბერს	87,538	9,382	5,134	102,054	88,290	3,145	5,128	96,563

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)**

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - იპოთეკური სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	87,833	1,918	1,629	91,380	87,125	912	897	88,934
გადატანები პირველ ეტაპზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(7,845)	7,845	-	-	(1,276)	1,276	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(136)	(224)	360	-	(642)	(142)	784	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	37,428	-	-	37,428	28,236	-	-	28,236
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,638)	1,638	-	-	(133)	133	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(91)	-	91	-	(146)	-	146	-
სესხების დაფარვა და სხვა მომრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(15,446)	331	(259)	(15,374)	(25,331)	(261)	(173)	(25,765)
შემობრუნება	-	-	64	64	-	-	(25)	(25)
ჩამოწერები	-	-	-	-	-	-	-	-
ნაშთი 31 დეკემბერს	100,105	11,508	1,885	113,498	87,833	1,918	1,629	91,380

	2020				2019			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - სალომზარდო სესხები								
ნაშთი 1 იანვარს	31,046	-	18,996	50,042	36,336	-	22,177	58,513
გადატანები პირველ ეტაპზე	138	-	(138)	-	-	-	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	-	-	-	-	-	-	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	12,901	-	-	12,901	5,358	-	-	5,358
სესხების დაფარვა და სხვა მომრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(14,032)	-	(15,553)	(29,585)	(10,648)	-	(2,929)	(13,577)
ჩამოწერები	-	-	(3,305)	(3,305)	-	-	(252)	(252)
ნაშთი 31 დეკემბერს	30,053	-	-	30,053	31,046	-	18,996	50,042

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**კრედიტის ხარისხის ანალიზი**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2020 წლის 31 დეკემბრის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2020 წლის 31 დეკემბერი				2019 წლის 31 დეკემბერი			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - ზიზნის სესხები								
არა ვადაგადაცილებული	503,541	142,919	8,412	654,872	489,051	11,369	7,050	507,470
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	6,796	6,943	1,043	14,782	8,282	2,138	1,321	11,741
30-90 დღემდე								
ვადაგადაცილება	-	4,000	2,749	6,749	-	3,774	1,874	5,648
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	-	4	14,482	14,486	-	-	11,983	11,983
სულ ზიზნის-სესხები, მთლიანად	510,337	153,866	26,686	690,889	497,333	17,281	22,228	536,842
ზარალის რეზერვი	(3,364)	(19,539)	(8,472)	(31,375)	(2,876)	(3,763)	(7,075)	(13,714)
საბალანსო ღირებულება	506,973	134,327	18,214	659,514	494,457	13,518	15,153	523,128

	2020 წლის 31 დეკემბერი				2019 წლის 31 დეკემბერი			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - სამომხმარებლო სესხები								
არა ვადაგადაცილებული	86,771	8,203	1,630	96,604	86,676	2,496	1,861	91,033
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	767	351	256	1,374	1,614	201	994	2,809
30-90 დღემდე								
ვადაგადაცილება	-	828	487	1,315	-	448	288	736
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	-	-	2,761	2,761	-	-	1,985	1,985
სულ სამომხმარებლო სესხები, მთლიანად	87,538	9,382	5,134	102,054	88,290	3,145	5,128	96,563
ზარალის რეზერვი	(650)	(1,255)	(2,226)	(4,131)	(691)	(441)	(2,359)	(3,491)
საბალანსო ღირებულება	86,888	8,127	2,908	97,923	87,599	2,704	2,769	93,072

	2020 წლის 31 დეკემბერი				2019 წლის 31 დეკემბერი			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - იპოთეკური სესხები								
არა ვადაგადაცილებული	98,526	10,866	747	110,139	86,077	1,456	869	88,402
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	1,579	237	77	1,893	1,756	178	310	2,244
30-90 დღემდე								
ვადაგადაცილება	-	405	163	568	-	284	20	304
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	-	-	898	898	-	-	430	430
სულ იპოთეკური სესხები, მთლიანად	100,105	11,508	1,885	113,498	87,833	1,918	1,629	91,380
ზარალის რეზერვი	(264)	(1,022)	(890)	(2,176)	(249)	(172)	(677)	(1,098)
საბალანსო ღირებულება	99,841	10,486	995	111,322	87,584	1,746	952	90,282

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**კრედიტის ხარისხის ანალიზი (გაგრძელება)**

	2020 წლის 31 დეკემბერი				2019 წლის 31 დეკემბერი			
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით - სალომბარდო სესხები								
არა ვადაგადაცილებული	30,053	-	-	30,053	31,046	-	225	31,271
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	-	-	-	-	-	-	-	-
30-90 დღემდე	-	-	-	-	-	-	-	-
ვადაგადაცილება	-	-	-	-	-	-	-	-
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	-	-	-	-	-	-	18,771	18,771
სულ სალომბარდო სესხები, მთლიანი	30,053	-	-	30,053	31,046	-	18,996	50,042
ზარალის რეზერვი	-	-	-	-	-	-	(12,805)	(12,805)
საბალანსო ღირებულება	30,053	-	-	30,053	31,046	-	6,191	37,237

ტერმინების განმარტება: 1-ლი ეტაპი, მე-2 ეტაპი, მე-3 ეტაპი შესულია 3(ე)(iv) შენიშვნაში.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების შესახებ, რომლებიც გაუფასურებულია და ითვალისწინებენ უზრუნველყოფის საგანს დანაკარგებზე დეფოლტის შემთხვევაში, ამგვარი უზრუნველყოფის საგნის ან კრედიტის ხარისხის სხვა გაუმჯობესებების არარსებობის შემთხვევაში; ამასთან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უფრო მაღალი იქნება შემდეგი ოდენობით:

	2020	2019
ბიზნეს სესხები	15,220	8,960
სამომხმარებლო სესხები	1,639	1,826
იპოთეკური სესხები	514	488
სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	17,373	11,274

5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

	2020	2019
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	43,743	32,713
„ნოსტრო“ ანგარიშები სებ-ში	16,673	16,397
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში		
- „A“-დან „A+“-მდე რეიტინგით	263	194
- „BBB“-დან „BBB+“-მდე რეიტინგით	17,793	1,220
- „B+“-ზე დაბალი რეიტინგით	2,464	5,615
- რეიტინგის არმქონე	1,022	849
სულ მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	21,542	7,878
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	81,958	56,988

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი ფლობს ერთ ბანკს (2019 წ.: ერთი ბანკი), რომლის ნაშთი კაპიტალის 10%-ს აღემატება. ამ ნაშთის მთლიანი ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 17,222 ათას ლარს შეადგენდა (2019 წ.: 16,397 ათასი ლარი). 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი ფულად ეკვივალენტებს 1-ელ ეტაპს მიაკუთვნებს, ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2019 წლის 31 დეკემბრის: 1-ლი ეტაპი). ხელმძღვანელობის შეფასებით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითია საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

6. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2020	2019
ბანკის მიერ ფლობილი		
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია ფასიანი ქაღალდებში		
- ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	68,520	57,052
- საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	13,843	1,992
- კორპორატიული ფასიანი ქაღალდები	5,017	-
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	87,380	59,044
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(69)	(35)
სულ წმინდა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	87,311	59,009

ჯგუფი ფლობს საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ეროვნული ბანკისა და კორპორატიული ემიტენტების მიერ გამოშვებულ სავალო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები საბალანსო ღირებულებით 29,550 ათასი ლარი (2019 წ.: ნული) გამოიყენება საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხების უზრუნველყოფის საგნის სახით (მე-12 შენიშვნა).

ყველა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდი გამოხატულია ლარში და მათი სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთი და ვადა ასეთია:

	2020 წლის 31 დეკემბერი		2019 წლის 31 დეკემბერი	
	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი, %	დაფარვის ვადა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი, %	დაფარვის ვადა
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7-11	2021-2028	7-14	2020-2023

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული არ არის. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებს 1-ელ ეტაპს მიაკუთვნებს, ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2018 წლის 31 დეკემბერს: 1-ლი ეტაპი).

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების საკრედიტო ზარალის რეზერვში მოძრაობა 34 ათასი ლარს შეადგენდა.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

	2020	2019
ბიზნეს სესხები	690,889	536,842
იპოთეკური სესხები	113,498	91,380
სამომხმარებლო სესხები	102,054	96,563
სალომბარდო სესხები	30,053	50,042
კლიენტებზე გაცემული მთლიანი სესხები	936,494	774,827
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი (მე-4 შენიშვნა)	(37,682)	(31,108)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	898,812	743,719

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**(ა) სასესხო პორტფელის დარგობრივი და გეოგრაფიული ანალიზი**

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მეტწილად მოიცავს სესხებს, რომლებიც გაცა საქართველოს ეკონომიკის შემდეგ დარგებში მოქმედ მომხმარებლებზე:

	2020	2019
ვაჭრობა და მომსახურება	362,712	297,338
ფიზიკური პირები	215,552	187,943
მშენებლობა	195,792	136,191
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	62,028	46,809
ოქროს ლომბარდი	30,053	50,042
ენერგო სექტორი	23,286	23,339
ჯანდაცვა	21,729	17,445
ფინანსური დაწესებულებები	5,060	3,463
სხვა	20,282	12,257
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	936,494	774,827

46,622 ათასი ლარის ოდენობით სესხები (2019 წ.: 10,021 ათასი ლარი) დაგირავებულია სებ-ისგან მიღებული სესხის ფარგლებში. იხ. შენიშვნა 12.

(ბ) მნიშვნელოვანი მოცულობის კრედიტები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის სამი მსესხებლის ნაშთებმა (თითოეულმა) კაპიტალის 10%-ს გადააჭარბა (2019 წ.: არცერთი). ამ მსესხებლებზე გაცემული სესხების მთლიანმა საბალანსო ღირებულებამ 57,68 ათასი ლარი შეადგინა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 76 ათასი ლარის ოდენობით.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის სესხების კონცენტრაცია წარმოადგენდა ათი უმსხვილესი მსესხებლისთვის გაცემულ 121,584 ათას ლარს (2019 წ.: 74,998 ათასი ლარი). აღნიშნული სესხებისათვის აღიარდა 253 ათასი ლარის ოდენობის რეზერვი (2019 წ.: 6,958 ათასი ლარი).

(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი

კლიენტის ზოგადი კრედიტუნარიანობა მისთვის გაცემული სესხის საკრედიტო ხარისხის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია. თუმცა, უზრუნველყოფის საგანი დამატებით გარანტიებს ქმნის და ბანკი, როგორც წესი, მსესხებლებისგან მოითხოვს უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენას.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ბანკმა შეიმუშავა უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

ხელმძღვანელობა ირწმუნება, რომ ბიზნეს სესხების, სალომბარდო სესხებისა და იპოთეკური სესხების უმეტესობა სრულად იფარება უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების უზრუნველყოფის საგნები და საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებები, გაუფასურების გამოკლებით, უზრუნველყოფის საგნის ტიპების მიხედვით:

2020 წლის 31 დეკემბრის	რისკის ნეტო ოდენობა				
	უმრავი კონება	ფულადი უზრუნველყოფა	სხვა	დვირფასი ლითონები	უზრუნველ- ყოფის გარეშე
ბიზნეს-საქმიანობა	624,899	11,803	16,783	3,031	2,998
სამომხმარებლო	42,326	14,962	897	–	39,738
იპოთეკური	110,213	1,108	1	–	–
ოქროს ლომბარდი	–	–	2,815	27,238	–
სულ	777,438	27,873	20,496	30,269	42,736
					898,812

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი (გაგრძელება)**

2019 წლის 31 დეკემბერს	რისკის ნეტო ოდენობა					
	უძრავი ქონება	ფულადი უზრუნველყოფა		მვირფასი ლითონები	უზრუნველყოფის გარეშე	სულ
		ფა	სხვა			
ბიზნეს-საქმიანობა	463,198	9,170	13,329	43	37,388	523,128
სამომხმარებლო	44,155	8,062	886	–	39,969	93,072
იპოთეკური	89,548	732	–	–	2	90,282
ოქროს ლომბარდი	80	–	–	37,157	–	37,237
სულ	596,981	17,964	14,215	37,200	77,359	743,719

ზემოთ მოცემული ცხრილები გამოიცხადეს სესხის ზედმეტად უზრუნველყოფას. თუ სესხს სხვადასხვა ტიპის უზრუნველყოფა აქვს, ინფორმაცია წარმოდგენილია იმ უზრუნველყოფის საგანზე, რომელიც გაუფასურების შეფასებისთვის ყველაზე აქტუალურია. უზრუნველყოფის გარეშე სესხების უმრავლესობა წარმოადგენს სახელფასო სესხებს, რომლებიც მოიცავს პერსონალური თავდებობებით უზრუნველყოფილ სესხებს.

(დ) დასაკუთრებული უზრუნველყოფა

დასაკუთრებული ქონება მეტწილად წარმოადგენს უძრავი ქონების და ოქროს აქტივებს, რომლებიც ჯგუფმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები აღიარდება როგორც სასაქონლო-მატერიალური მარაგები, შესაბამისი სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულებით, შეძენის მომენტში და შემდგომში ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უდაბლესით. ჯგუფის პოლიტიკა გულისხმობს დასაკუთრებული ქონების შეძლებისდაგვარად მაღელ რეალიზაციას.

2020 წლის განმავლობაში ჯგუფს აქვს უძრავი ქონებითა და მვირფასი ლითონებით წარმოდგენილი 7,541 ათასი ლარის ღირებულების დასაკუთრებული ქონების შემოსვლები (2019 წ.: 2,327 ათასი ლარი) და გაყიდული აქვს 1.234 ათასი ლარის ღირებულების დასაკუთრებული ქონება (2019 წ.: 2,550 ათასი ლარი). ჯგუფმა გასწია 1,600 ათასი ლარის ზარალი დასაკუთრებული ქონების გაყიდვასა და გადაფასებაზე (2019 წ.: 1,366 ათასი ლარი).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

8. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები

	მიწა	შენობა- ნაგებობები	საოფისე და კომპიუტერული აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	ავეჯი და სხვა ძირითადი საშუალებები	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	სულ
თვითღირებულება								
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	449	15,559	7,260	717	9,440	3,535	8,667	45,627
შესყიდვები	764	358	42	291	575	113	–	2,143
გასვლები	–	–	–	–	–	(92)	(854)	(946)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,213	15,917	7,302	1,008	10,015	3,556	7,813	46,824
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,213	15,917	7,302	1,008	10,015	3,556	7,813	46,824
შესყიდვები	–	2	52	6	2,772	428	945	4,205
გასვლები	–	–	(1)	(52)	(125)	–	(450)	(628)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,213	15,919	7,353	962	12,662	3,984	8,308	50,401
დაგროვილი ცვეთა								
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	4,104	5,134	529	6,703	2,030	–	18,500
ცვეთის ხარჯი	–	277	471	87	824	257	1,452	3,368
გასვლები	–	–	–	–	–	(45)	(158)	(203)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	4,381	5,605	616	7,527	2,242	1,294	21,665
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	4,381	5,605	616	7,527	2,242	1,294	21,665
ცვეთის ხარჯი	–	287	533	104	1,053	274	1,313	3,564
გასვლები	–	–	(1)	(52)	(57)	–	(201)	(311)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	4,668	6,137	668	8,523	2,516	2,406	24,918
წმინდა საბალანსო ღირებულება								
2019 წლის 1 იანვარი	449	11,455	2,126	188	2,737	1,505	8,667	27,127
2019 წლის 31 დეკემბერი	1,213	11,536	1,697	392	2,488	1,314	6,519	25,159
2020 წლის 31 დეკემბერი	1,213	11,251	1,216	294	4,139	1,468	5,902	25,483

სრულად ამორტიზებული აქტივების საბალანსო ღირებულება შეადგენდა 10,562 ათას ლარს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და 9,617 ათას ლარს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

9. გუდვილი

20,374 ათასი ლარის გუდვილი სრულად უკავშირდება სს „სტანდარტ ბანკის“ შეძენას 2008 წელს.

ჯგუფი მიიჩნევს ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულად გაუფასურების ტესტის მიზნებისთვის. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება ეფუძნება გამოყენების ღირებულებას, რომელიც ფასდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების გამოყენებით.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები წარმოდგენილია ქვემოთ. დაშვებების საფუძველზე მიღებული ძირითადი რიცხობრივი მაჩვენებლები წარმოადგენს ხელმძღვანელობის მიერ საბანკო სექტორში მომავალი ტენდეციების შეფასებას, ქვეყნის ეკონომიკის საპროგნოზო ზრდის განაკვეთს და ისინი ეფუძნება გარე და შიდა წყაროებიდან მიღებულ განვლილ მონაცემებს.

პროცენტებში	2020	2019
დისკონტირების განაკვეთი	15.6%	11.2%
საბოლოო ღირებულების ზრდის ტემპი	5.0%	4.8%
თავისუფალი ფულადი ნაკადების ბიუჯეტირებული ზრდის ტემპი (მომდევნო ხუთი წლის საშუალო მაჩვენებელი)	4.8%	4.8%

დისკონტირების განაკვეთი ასახავს ფულადი ნაკადების მოთხოვნილ უკუგების კოეფიციენტს მსგავსი კომპანიების ინვესტირებულ კაპიტალზე (აშშ დოლარში გამოხატული). 2020 წელს დისკონტირების განაკვეთის ზრდა გამოწვეულია კოვიდ-19-თან დაკავშირებული რისკების გამო გაზრდილი საბაზრო განაკვეთებით.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მოსალოდნელმა ანაზღაურებადმა ღირებულებამ მის საბალანსო ღირებულებას გადააჭარბა. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მნიშვნელოვანი დაშვებების გონივრულ ფარგლებში შესაძლო ცვლილება არ გამოიწვევს ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების საბალანსო ღირებულების ანაზღაურებად თანხაზე გადაჭარბებას.

10. სხვა აქტივები

	2020	2019
ბანკებში განთავსებული საგარანტიო დეპოზიტები	4,020	3,312
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	118	307
მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები (მე-17 შენიშვნა)	–	229
დებიტორული დავალიანება	368	742
სხვა	55	45
სულ სხვა ფინანსური აქტივები	4,561	4,635
ძირითადი საშუალებების შესაძენად გადახდილი ავანსები	1,591	1,085
სხვა	1,062	1,027
სხვა აქტივები, სულ	7,214	6,747

ხელმძღვანელობის შეფასებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითია 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

11. გადასახადები

	2020	2019
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	–	(2,810)
მიმდინარე წელი	71	880
მოძრაობა დროებით სხვაობებში წარმოშობის და შემობრუნების გამო	(71)	(1,930)
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	–	–

2020 წელს მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის მოქმედი განაკვეთი იყო 15% (2019 წ.: 15%).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

11. გადასახადები (გაგრძელება)**ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შეჯერება**

	2020	%	2019	%
დასაბეგრი მოგება	3,848		21,960	
მოგების გადასახადი მოქმედი საგადასახადო განაკვეთის შემთხვევაში	577	15	3,294	15
ცვლილება არალიარებულ გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებებში, რაც გამოწვეული იყო კანონმდებლობის ცვლილებით (მე-3 შენიშვნა)	359	9	(760)	(4)
წმინდა შემოსავალი, რომელიც დაბეგვრას არ ექვემდებარება	(1,007)	(26)	(604)	(3)
	(71)	(2)	1,930	8

დროებითი სხვაობების დინამიკა წლის განმავლობაში

	2020 წლის 1 იანვარი	მოგებაში ან ზარალში აღიარებული	2020 წლის 31 დეკემბერი
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(396)	(813)	(1,209)
არამატერიალური აქტივები	(26)	179	153
საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანა	–	557	557
სხვა	(421)	148	(273)
	(843)	71	(772)
	2019 წლის 1 იანვარი	მოგებაში ან ზარალში აღიარებული	2019 წლის 31 დეკემბერი
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(481)	85	(396)
გუდვილი და სხვა არამატერიალური აქტივები	118	(144)	(26)
სხვა	(1,360)	939	(421)
	(1,723)	880	(843)

საქართველოს მთავრობის ბოლო განცხადებების თანახმად, საბანკო სექტორის მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალ მოდელზე გადასვლა (მე-3 შენიშვნა) 2023 წლის 1 იანვრის შემდეგ მოხდება.

12. ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები

	ვადის ამოწურვის ვალუტა	წელი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
„შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკი“ (BSTDB)	აშშ დოლარი	2021	16,875	14,830
„Nederlandse Financierings Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.“ (FMO)	ლარი	2023	18,825	25,117
„ResponsAbility SICAV (Lux)“	აშშ დოლარი	2023	3,940	4,606
„Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft (DEG)“	ევრო	2025	55,781	44,358
„COMMERZBANK“	ევრო	2021	8,196	6,505
სებ-ისგან მიღებული სესხი	ლარი	2021	76,016	10,015
საიჯარო ვალდებულებები	ლარი	2030	83	–
საიჯარო ვალდებულებები	აშშ დოლარი	2021-2028	7,578	7,201
სულ			187,294	112,632

სესხი სებ-ისგან 3 თვეზე ნაკლები თავდაპირველი დაფარვის ვადით წარმოადგენს ლიკვიდურობის მართვისთვის გამოყენებულ ინსტრუმენტს. სესხები უზრუნველყოფილია მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით საბალანსო ღირებულებით 46,622 ათასი ლარი (2019 წ.: 10,021 ათასი ლარი) და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებით საბალანსო ღირებულებით 29,550 ათასი ლარი (2019 წ.: ნული) (იხილეთ მე-6 და მე-7 შენიშვნა).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

13. სუბორდინირებული სესხები

	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთები	ვადის ამოწურვის წელი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
სესხი 1	აშშ დოლარი	11%	2025	4,940	5,189
სესხი 2	აშშ დოლარი	11%	2026	3,970	4,053
სესხი 3	აშშ დოლარი	6%	2025	24,583	30,121
სესხი 4	აშშ დოლარი	4%	2024	9,832	8,605
სესხი 5	ევრო	6.5%	2027	12,252	–
სესხი 6	აშშ დოლარი	7.3%-8.5%	2025	3,900	3,413
სესხი 7	ევრო	6%	2025	2,012	1,605
სულ				61,489	52,986

გაკოტრების შემთხვევაში სუბორდინირებული ნასესხები სახსრების დაფარვა განხორციელდება ჯგუფის ყველა სხვა ვალდებულების სრულად დაფარვის შემდეგ.

არცერთი სუბორდინირებული სესხი არ არის უზრუნველყოფილი ჯგუფის აქტივებით.

სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებებში წარმოდგენილი არ არის სესხის დაფარვის ვადების ცვლილების პირობები 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

14. ვალდებულებების ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან შეჯერება

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია მოძრაობები ვალდებულებებში, რომლებიც აღრიცხულია, როგორც დაფინანსება წარმოდგენილი პერიოდის ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

	ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები	საიჯარო ვალდებულებები	სუბორდინირებული სესხები	სულ
ნაშთი 2020 წლის 1 იანვარს	105,431	7,201	52,986	165,618
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	58,167	(1,974)	(708)	55,485
სესხების მიღება	81,533	–	9,210	90,743
სესხების დაფარვა	(23,366)	–	(9,918)	(33,284)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	–	(1,974)	–	(1,974)
სავალუტო კურსის ცვლილება წმინდა მოძრაობა საპროცენტო განაკვეთში, საკურსო სხვაობით მიღებული შემოსულობის/(ზარალის)	267	661	180	1,108
ჩათვლით შესყიდვები	–	751	–	751
საიჯარო ვალდებულებების მოდიფიცირება	–	(33)	–	(33)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	179,633	7,661	61,489	248,783

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

14. ვალდებულებების ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან შეჯერება (გაგრძელება)

	ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები	საიჯარო ვალდებულებები	სუბორდინირე- ბული სესხები	სულ
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	71,805	8,667	46,115	126,587
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	31,455	(2,023)	3,456	32,888
სესხების მიღება	50,552	–	4,917	55,469
სესხების დაფარვა	(19,097)	–	(1,461)	(20,558)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	–	(2,023)	–	(2,023)
გადახდილი დივიდენდი	–	–	–	(8,508)
სავალუტო კურსის ცვლილება	1,803	741	3,414	5,958
წმინდა მოძრაობა საპროცენტო განაკვეთში, საკურსო სხვაობით მიღებული შემოსულობის/(ზარალის)				
ჩათვლით	368	519	1	888
გასვლები	–	(323)	–	(323)
საიჯარო ვალდებულებების მოდიფიცირება	–	(380)	–	(380)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	105,431	7,201	52,986	165,618

15. ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო ინსტიტუტებისგან

	2020	2019
ვადიანი დეპოზიტები საკრედიტო დაწესებულებებიდან	10,873	5,457
მოკლევადიანი განთავსებები სხვა საკრედიტო ინსტიტუტებში	65	65
სულ ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო ინსტიტუტებისგან	10,938	5,522

ვადიანი ანაზრები ბანკებისგან 2020 და 2019 წლებში ევროშია გამოხატული.

16. მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები

	2020	2019
მიმდინარე ანგარიშები	220,866	206,210
ვადიანი ანაზრები	640,620	496,938
სულ მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	861,486	703,148
გაცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული	18,905	10,692

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰყავს რვა კლიენტი (2019 წ.: ოთხი კლიენტი), რომელთა ნაშთებიც ინდივიდუალურად აღემატება კაპიტალის 10%-ს. ეს ნაშთები 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენს 201.759 ათას ლარს (2019 წ.: 98.634 ათასი ლარი).

	2020	2019
კერძო საწარმოები	323,187	301,999
ფიზიკური პირები	410,426	371,383
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	127,873	29,766
სულ მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	861,486	703,148

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

16. მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები (გაგრძელება)

მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებების ანაზრები ეკონომიკის სექტორების მიხედვით ასეთია:

	2020	2019
ფიზიკური პირები	410,426	371,383
ვაჭრობა და მომსახურება	137,021	100,350
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	127,873	29,766
მშენებლობა	54,077	58,285
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	751	315
ენერგო სექტორი	50	1,321
სამთო მრეწველობა	2	698
დაზღვევა	–	7,180
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	–	5,439
სხვა	131,286	128,411
სულ მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	861,486	703,148

17. სხვა ვალდებულებები

	2020	2019
ფინანსური ვალდებულებები კლიენტების საკრედიტო ხაზებზე	3,786	–
დარიცხული სახელფასო ვალდებულება	2,215	3,757
ანგარიშსწორება პლასტიკურ ბარათებზე და ფულადი გზავნილების ოპერაციებზე	1,269	1,566
ფინანსური ვალდებულებები მიღებული მომსახურებიდან	752	625
მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები	449	–
სხვა	125	160
სულ სხვა ფინანსური ვალდებულებები	8,596	6,108
გარანტიების და კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები	431	472
სხვა ანარიცხები	2,076	2,691
სხვა	487	365
სხვა ვალდებულებები, სულ	11,590	9,636

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს უცხოურ ვალუტაში ფორვარდული ხელშეკრულებების სამართლიან ღირებულებას, რომლებიც აღირიცხება როგორც აქტივები ან ვალდებულებები (2020 წლის 31 დეკემბერს: შესული იყო სხვა ვალდებულებებში, 2019 წლის 31 დეკემბერს: შესული იყო სხვა აქტივებში), მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღირიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საბაზისო აქტივის განაკვეთის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2020 წლის 31 დეკემბერი		2019 წლის 31 დეკემბერი	
	სამართლიანი ღირებულება		სამართლიანი ღირებულება	
	პირობითი თანხა		პირობითი თანხა	
უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებები				
აშშ დოლარის გაყიდვა ლარის ყიდვა	11,774	72	10,723	458
ევროს გაყიდვა აშშ დოლარის ყიდვა	65,871	(521)	36,691	(229)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. კაპიტალი

<i>აქციების რაოდენობა</i>	<i>ჩვეულებრივი აქციები</i>	
	<i>2020</i>	<i>2019</i>
გამოშვებული 1 იანვარს 31 დეკემბერს, სრულად გადახდილი	1,213,720	1,213,720

უფლებამოსილი აქციები - ნომინალური ღირებულება (ლარში) 100 100

ყველა ჩვეულებრივი აქცია თანაბრად ნაწილდება ბანკის ნარჩენ აქტივებთან მიმართებაში.

ჩვეულებრივი აქციები

2020 წლის 17 სექტემბერს, ბანკის ერთერთმა აქციონერმა - მისმა აღმატებულებამ შეიხმა ჰამდან სულთან ალ აჰაიანმა გადასცა და მისმა აღმატებულებამ შეიხმა ნაჰიან მახარაქ ალ ნაჰიანმა შეიძინა ბანკის აქციების 20% (242 744 აქცია). ამ გარიგების შედეგად, შეიხი ნაჰიან მახარაქ ალ ნაჰიანი გახდა ბანკის აქციების 65%-ის მფლობელი.

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებს უფლება აქვთ მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და ასევე ბანკის საერთო კრებებზე აქვთ ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება. ჯგუფს 2020 წელს დივიდენდების გადახდა არ გამოუცხადებია (2019 წ.: 8,508 ათასი ლარი, 7,01 ლარი აქციაზე).

19. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
კლიენტებზე გაცემული სესხები	81,438	76,064
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	6,440	4,332
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	916	1,503
სულ საპროცენტო შემოსავალი	88,794	81,899
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	31,578	27,223
ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	11,965	7,666
სუბორდინირებული სესხი	3,917	3,129
სულ საპროცენტო ხარჯი	47,460	38,018
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	41,334	43,881

20. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
პლასტიკური ბარათებით შესრულებული ოპერაციები	2,519	3,251
ანგარიშსწორების ოპერაციები	1,243	1,630
მიმდინარე ანგარიშების მომსახურება	794	934
ფულადი ოპერაციები	527	654
სხვა	170	251
მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, სულ	5,253	6,720
ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებები	1,021	1,140
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, სულ	6,274	7,860
პლასტიკური ბარათებით შესრულებული ოპერაციები	2,428	2,601
ანგარიშსწორების ოპერაციები	415	411
ფულადი ოპერაციები	142	309
სხვა	402	335
სულ გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	3,387	3,656
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	2,887	4,204

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

20. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი (გაგრძელება)

შესასრულებელი მოვალეობების და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკები

მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი ფასდება მომხმარებელთან ხელშეკრულებაში მითითებული საზღაურის საფუძველზე. ჯგუფი შემოსავალს მაშინ აღიარებს, როდესაც მომსახურებაზე კონტროლს კლიენტს გადასცემს.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში განსაზღვრულია ინფორმაცია მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში შესასრულებელი მოვალეობების ხასიათის და დაკმაყოფილების ვადების, მათ შორის მნიშვნელოვანი გადახდის ვადების და დაკავშირებული შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების ჩათვლით.

მომსახურების ტიპი	შესასრულებელი მოვალეობების დაკმაყოფილების ხასიათი და ვადები, მათ შორის მნიშვნელოვანი გადახდის პირობები	შემოსავლის აღიარება ფასის (IFRS) 15-ის ფარგლებში
საცალო და კორპორატიული საბანკო მომსახურებები	ჯგუფი გასწევს საბანკო მომსახურებებს საცალო და კორპორატიული კლიენტებისთვის, მათ შორის ანგარიშის მართვას, ოვერდრაფტის ხაზის უზრუნველყოფას, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებულ ოპერაციებს და მომსახურების საფასურს. მიმდინარე ანგარიშების მართვის საფასური ყოველთვიურად იჭრება კლიენტის ანგარიშიდან. გარიგებებზე დაფუძნებული საფასურები ჩანაცვლების, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებისა და ოვერდრაფტისთვის მომხმარებლის ანგარიშიდან ჩამოიჭრება ოპერაციის განხორციელებისთანავე. მომსახურების საფასური ყოველთვიურად ჩამოიჭრება და ის ეფუძნება ფიქსირებულ განაკვეთს, რომელსაც ყოველწლიურად გადახედავს ჯგუფი.	შემოსავალი ანგარიშის მომსახურებიდან და მომსახურების საფასურები აღიარდება დროთა განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად. გარიგებებთან დაკავშირებული შემოსავალი აღიარდება გარიგების შესრულების მომენტში.

21. წმინდა შემოსულობა საკურსო სხვაობებიდან

	2020	2019
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	3,016	3,719
წმინდა შემოსულობა საკურსო სხვაობებიდან	3,647	83
წმინდა შემოსულობა სავალუტო ფორვარდული ხელშეკრულებებიდან	1,335	1,601
სულ წმინდა შემოსულობა სავალუტო გარიგებებიდან	7,998	5,403

წმინდა ზარალი სავალუტო ფორვარდული ხელშეკრულებებიდან 2020 წელს მოიცავს 5,177 ათას ლარს (2,298 ათასი ლარი 2019 წელს), რომლის დაფარვაც მოხდა ნაღდი ფორმით სპოტ და შეთანხმებულ ფორვარდულ განაკვეთებს შორის ნეგატიური სხვაობისთვის ანგარიშსწორების თარიღში, რომელიც ასევე წარმოადგენს უცხოურ ვალუტაში ვაჭრობიდან წმინდა შემოსულობის ნაწილს ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

22. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2020	2019
პროფესიული მომსახურება	1,604	1,283
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურება	1,018	1,380
საიჯარო ხარჯი	746	636
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	692	719
დაცვის ხარჯები	480	497
ტრანსპორტირება და ინკასაცია	447	519
კომუნიკაციები	415	399
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	363	419
დაზღვევა	359	323
წარმომადგენლობითი ხარჯები	268	436
საოფისე ინვენტარი	234	249
პლასტიკური ბარათით შესრულებული ოპერაციების ხარჯები	97	99
სამივლინებო ხარჯები	41	80
სხვა	694	867
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები	7,458	7,906

2020 და 2019 წლებისთვის, საიჯარო ხარჯები მოიცავს დაბალფასიანი და მოკლევადიანი საიჯარო ხელშეკრულებების საფუძველზე გაწეულ ხარჯებს.

2020 წლისთვის, ფინანსური აუდიტორებისთვის გადახდილი პროფესიონალური მომსახურების საფასური მოიცავდა 249 ათას ლარს (2019 წ.: 147 ათასი ლარი).

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს თანამშრომლების საშუალო რაოდენობას 2020 და 2019 წლებში.

	2020	2019
უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	5	6
საშუალო რანგის ხელმძღვანელობა	44	43
სხვა მუდმივი თანამშრომლები	375	376
სხვა მუდმივი თანამშრომლები	424	425
სულ დროებითი თანამშრომლები	68	73
	492	498

23. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ჯგუფს აქვს მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები, რომ გასცეს სესხები. ეს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები წარმოდგენილია დამტკიცებული სესხების და საკრედიტო ბარათების ლიმიტების, ასევე ოვერდრაფტის სახით. ჯგუფი იძლევა ფინანსურ გარანტიებს და აკრედიტივებს მესამე მხარეების წინაშე მომხმარებლების მიერ ვალდებულების შესრულებაზე. ამ ხელშეკრულებებს აქვთ ფიქსირებული ლიმიტები და, როგორც წესი, სამ წლამდე ვადით გაიცემა.

ჯგუფი საკრედიტო ვალდებულებების ადებისას, ფინანსური გარანტიების და აკრედიტივების გაცემისას საკრედიტო რისკის მართვის იმავე პოლიტიკებსა და პროცედურებს იყენებს, როგორსაც - მომხმარებლებზე სესხების გაცემისას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

23. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები (გაგრძელება)

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების სახელშეკრულებო თანხები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილში კატეგორიების მიხედვით. ცხრილში საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების თანხები იმ დაშვებით არის წარმოდგენილი, რომ ეს თანხები სრულად არის გაცემული. ცხრილში მოცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების თანხები წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრიცხვო ზარალს, რომლის აღიარებაც მოხდებოდა საანგარიშგებო თარიღით, კონტრაქტებს საერთოდ რომ ვერ შეესრულებინათ სახელშეკრულებო ვალდებულებები.

	2020	2019
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
ფინანსური გარანტიები	44,975	37,347
აკრედიტივები	–	300
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	44,975	37,647
გამოკლებული: გაცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული	(18,905)	(10,692)
გარანტიებისა და აკრედიტივების წმინდა ოდენობა	26,070	26,955
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები	25,002	24,631

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი ამოუღებელ სასესხო ვალდებულებებს მეტწილად 1-ელ ეტაპს მიაკუთვნებს, ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2019 წლის 31 დეკემბრის: 1-ლი ეტაპი). 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა 151 ათას ლარს შეადგენს (2019 წლის 31 დეკემბრის: 281 ათასი ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი ფინანსურ გარანტიებს 1-ელ ეტაპს მიაკუთვნებს, ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2018 წლის 31 დეკემბრის: 1-ლი ეტაპი). 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა 280 ათას ლარს შეადგენს (2019 წლის 31 დეკემბრის: 201 ათასი ლარი).

24. რისკის მართვა

რისკის მართვა საბანკო საქმიანობისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობის არის და ჯგუფის ოპერაციების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. ჯგუფის ძირითადი რისკებია საბაზრო, საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საოპერაციო, იურიდიულ და რეპუტაციასთან დაკავშირებული რისკები.

რისკის მართვის პოლიტიკის მიზანია ჯგუფის წინაშე არსებული რისკების განსაზღვრა, გაანალიზება და მართვა, სათანადო საკრედიტო ლიმიტების და კონტროლის მექანიზმების დაწესება, რისკის დონეების მუდმივი მონიტორინგი და ლიმიტების დაცვა. რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები რეგულარულად გადაიხედება, რომ ასახავდეს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარ ცვლილებებს და ახალ საუკეთესო პრაქტიკას. ჯგუფმა შეიმუშავა ანგარიშგების სისტემა მნიშვნელოვან რისკებსა და კაპიტალზე.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის შიდა დოკუმენტაცია, რომელიც ადგენს ჯგუფის მნიშვნელოვანი რისკების იდენტიფიცირების, მართვისა და სტრუქტურული ტესტირების პროცედურებს და მეთოდოლოგიებს, დაამტკიცა ჯგუფის უფლებამოსილმა მმართველობითმა უწყებამ, სებ-ის მიერ გაცემული რეგულაციების და რეკომენდაციების შესაბამისად.

დირექტორთა საბჭო რისკების კომიტეტთან ერთად აქვს ზოგადი პასუხისმგებლობა რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობაზე, ძირითადი რისკების მართვის გაკონტროლებაზე, თავისი რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვასა და ასევე დიდი კრედიტების დამტკიცებაზე.

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს რისკის შემცირების ზომების მონიტორინგსა და დანერგვაზე და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ჯგუფი საქმიანობდეს რისკის დადგენილი პარამეტრების ფარგლებში. რისკების მართვის დირექტორი პასუხს აგებს რისკების საერთო მართვაზე, საერთო პრინციპების და ფინანსური და არაფინანსური რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების, მართვისა და ანგარიშგების მეთოდების დანერგვაზე. ამასთან ფინანსური რისკის დეპარტამენტს ხელმძღვანელობს ფინანსური დირექტორი. რისკების მართვის დირექტორი და ფინანსური დირექტორი პირდაპირ ანგარიშვალდებული არიან გენერალური დირექტორის წინაშე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების მართვის კომიტეტის პასუხისმგებლობაა ჯგუფის რისკების ლიმიტებთან და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის კონტროლზე, ჯგუფის შიდა დოკუმენტაციების შესაბამისად. ჯგუფის რისკების მართვის პროცედურების ეფექტურობის და მათი თანმიმდევრულად გამოყენების მართვის მიზნით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, რისკების მართვის კომიტეტი და მმართველი უწყებები პერიოდულად იღებენ შიდა აუდიტის თანამშრომლებისა და რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ მომზადებულ ანგარიშებს, განიხილავენ მათ შინაარსებს და ითვალისწინებენ შემოთავაზებულ პრევენციულ მოქმედებებს.

საკრედიტო, საბაზრო და ლიკვიდურობის რისკები, პორტფელურ და საოპერაციო დონეებზე, იმართება და კონტროლირდება საკრედიტო კომიტეტების და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის სისტემებით. იმისათვის, რომ მიღებულ იქნას ეფექტური გადაწყვეტილებები, ჯგუფი ადგენს საკრედიტო კომიტეტის იერარქიას, რაც დამოკიდებულია წარსადგენი სამუშაოს სახეობასა და რაოდენობაზე.

მთელი ორგანიზაციის მასშტაბით ხდება გარე და შიდა რისკის ფაქტორების განსაზღვრა და მართვა. განსაუთრებული ყურადღება ექცევა რისკის ფაქტორების სრული სპექტრისა და რისკის შემცირების არსებული პროცედურების რწმუნების დონის განსაზღვრას. სტანდარტული საკრედიტო და საბაზრო რისკის ანალიზისგან განცალკევებით, რისკების მართვის დეპარტამენტი აკონტროლებს ფინანსურ და არაფინანსურ რისკებს რეგულარული შეხვედრების ჩატარებით საოპერაციო ერთეულებთან, რათა მიღებულ იქნას ექსპერტის დასკვნები მათი მართვის შესაბამის სფეროში.

საკრედიტო რისკი

ჯგუფი გასწევს საკრედიტო რისკი, რომელიც არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს. საკრედიტო რისკს ჯგუფი უპირატესად გასწევს კონტრაქტებთან მისი საკრედიტო და სხვა ოპერაციების შედეგად, რაც იწვევს ფინანსური აქტივების წარმოქმნას.

ჯგუფი საკრედიტო რისკების დონეებს განსაზღვრავს ლიმიტების დაწესების გზით, რომელიც მზად არის ბანკმა მიიღოს ცალკეულ მსესხებელზე ან მსესხებლების ჯგუფზე ან დარგობრივ სეგმენტზე. ამასთან, ბანკმა ცალკეული მსესხებლებისათვის საკრედიტო ლიმიტების დასამტკიცებლად საკრედიტო კომიტეტების სამი დონე შექმნა. თითოეული საკრედიტო კომიტეტის განხილვისა და დამტკიცების ლიმიტები განსხვავდება სესხის ტიპის მიხედვით. ფილიალის დონეზე გაიცემა მხოლოდ საცალო სესხები მაქსიმუმ 10 ათასი ლარის ოდენობით და მაქსიმუმ 20 ლარის თანხის ავტორიზებული საცალო სესხები (სახელფასო/საკრედიტო ბარათი/ოვერდრაფტი). სასესხო განაცხადებს აფორმებენ კლიენტებთან ურთიერთობის შესაბამისი მენეჯერები და შემდეგ გადასცემენ შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად.

საკრედიტო რისკის გაკონტროლების მიზნით, პორტფელის ანალიზის მენეჯერი რეგულარულ ანგარიშებს ამზადებს, რომლებსაც საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი განიხილავს. მონიტორინგი გულისხმობს კლიენტის ფინანსური მდგომარეობის შემოწმებას.

ჯგუფი ასევე ექვემდებარება გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან წარმოქმნილ საკრედიტო რისკს. საკრედიტო რისკი გარეგანსაფინანსური ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის განისაზღვრება იმ ზარალის მიღების შესაძლებლობით, რომელიც გამოწვეულია ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაქტორი მეორე მხარის მიერ ხელშეკრულების პირობების შეუსრულებლობით. პირობითი ვალდებულებების აღებისას ბანკი იყენებს იმავე საკრედიტო პოლიტიკას, რასაც ბალანსური ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, კრედიტის დამტკიცების დადგენილი პროცედურის, დაწესებული რისკის კონტროლის ლიმიტების და მონიტორინგის პროცედურების შესაბამისად.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ფინანსური აქტივების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2020				2019			
	საქართველო	გეთო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ	საქართველო	გეთო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	62,880	17,485	1,593	81,958	55,032	1,023	933	56,988
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	150,957	–	–	150,957	115,597	–	–	115,597
კლიენტებზე გაცემული სესხები	896,354	1,857	601	898,812	742,201	896	622	743,719
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	87,311	–	–	87,311	59,009	–	–	59,009
სხვა ფინანსური აქტივები	4,561	–	–	4,561	4,635	–	–	4,635
	1,202,063	19,342	2,194	1,223,599	976,474	1,919	1,555	979,948

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ საწარმოს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება. აქ იგულისხმება ფულის იმ საჭირო ოდენობის არსებობა, რომელიც დააკმაყოფილებს დეპოზიტების თანხების გატანას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებულ სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს მათი ვადის მოსვლის შემთხვევაში. ლიკვიდურობის რისკი არსებობს მაშინ, როდესაც აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა ერთმანეთს არ ემთხვევა. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის თუ საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისობა და/ან შეუსაბამობის კონტროლი უმნიშვნელოვანესია ფინანსური ინსტიტუტების მართვისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ბანკი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები მოძრაობის შეფასებით, რაც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის შემადგენელ ნაწილს. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტებს დასაფარი თანხის მინიმალურ ნაწილზე ანაზრებიდან თანხის გატანის შემთხვევაში, ასევე ბანკთაშორის და სასესხო საშუალებების იმ მინიმალურ ნაწილზე, რომელიც უნდა ეყოს თანხაზე მოთხოვნას როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ ვითარებაში. ისინი ასევე ადგენენ პარამეტრებს ვალდებულების ბაზის რისკის დივერსიფიკაციისათვის.

ბანკის ლიკვიდურობის პოლიტიკა მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფულადი ნაკადების პროგნოზირება და ლიკვიდური აქტივების საკმარისი დონის შენარჩუნება დროის სხვადასხვა მონაკვეთში ბანკის ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად;
- ▶ ბანკის სტრატეგიულ მიზნებთან შესაბამისი დაფინანსების გეგმის შენარჩუნება;
- ▶ დაფინანსების დივერსიფიცირებული წყაროების შენარჩუნებას და ამით როგორც ქვეყნის შიდა, ისე უცხოური წყაროებიდან ბანკის მიერ სესხების მიღების შესაძლებლობის გაუმჯობესება;
- ▶ მაღალი ლიკვიდურობის და მაღალი ხარისხის აქტივების შენარჩუნება;
- ▶ პროდუქტების ბაზის ცვლილება დროის შუალედებში დაფინანსების არსებული წყაროების შესაბამისად;
- ▶ ლიკვიდურობის კოეფიციენტების ყოველდღიური მონიტორინგი მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად; და
- ▶ დროის ნებისმიერ შუალედში აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურის მუდმივი მონიტორინგი.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკის სახაზინო განყოფილებას შემდეგი პასუხისმგებლობა აკისრია:

- ▶ საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდურობის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, ასევე შესაბამისობა ლიკვიდურობის მოთხოვნების იმ მუხლებთან, რომლებიც შედის უცხოურ კრედიტორებთან დადებულ ხელშეკრულებებში;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველდღიური ანგარიში, მათ შორის ხელმძღვანელობის ინფორმირება ლიკვიდური აქტივების დონეების შესახებ ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო), ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველკვირეული ანგარიში, ფულადი ნაკადების საპროგნოზო დონეების შესახებ, ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო);
- ▶ ლიკვიდური აქტივების დონის მუდმივი კონტროლი/მონიტორინგი;
- ▶ დეპოზიტებისა და სხვა ვალდებულებების კონცენტრაციის მონიტორინგი; და
- ▶ ფულადი სახსრების სწრაფად გაზრდის გეგმის ქონა, რათა სტრესულ ვითარებაში ლიკვიდურობის შენარჩუნების მიზნით.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. სეზ-ის დადგენილების თანახმად, თვიური ლიკვიდურობის გადაფარვის საშუალო კოეფიციენტი (LCR) არ უნდა იყოს 100%-ზე ნაკლები. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი ვალდებულია უზრუნველყოს სახაზინო განყოფილების მიერ ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციის ჯეროვნად მართვა. ფინანსური რისკის მართვის განყოფილებას ევალება ამ საქმიანობათა გაკონტროლება. ლიკვიდურობის პოზიციასთან და მართვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი იღებს.

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათი ლიკვიდაცია წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში:

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	99,881	38,631	75,349	898	214,759
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	521,303	229,790	114,331	22,335	887,759
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	5,939	–	2,657	–	8,596
სუბორდინირებული სესხები	1,254	4,690	61,119	14,038	81,101
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
- შემოდინება	77,645	–	–	–	77,645
- გადინება	(78,094)	–	–	–	(78,094)
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	627,928	273,111	253,456	37,271	1,191,766

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები ფინანსური					
ინსტიტუტებისგან და ნაშთები					
ბანკებისგან	22,715	31,428	68,330	11,581	134,054
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზღაურებები					
მომხმარებლებისგან	445,132	187,280	89,355	1,114	722,881
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	6,108	–	–	–	6,108
სუბორდინირებული სესხები	512	3,831	54,907	7,395	66,645
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
- შემოძინება	47,413	–	–	–	47,413
- გადინება	(47,102)	–	–	–	(47,102)
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	474,778	222,539	212,592	20,090	929,999

ჯგუფი ითვალისწინებს ყველა მისი ფინანსური გარანტიის და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულების მაქსიმალური ლიკვიდურობის რისკს 3 თვეზე ნაკლები ოდენობით, რადგან ეს არის ყველაზე მცირე პერიოდი, როდესაც შესაძლოა მოხდეს გარანტიების გამოხმობა ან სესხის ვალდებულებების დაფარვა. თუმცა, განვლილი გამოცდილებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ჯგუფი გასწევს ლიკვიდურობის რისკს მისი ფინანსური და პირობითი ვალდებულებებიდან გამომდინარე, მათი სახელშეკრულებო ვადების შესაბამისად:

	1 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2020 წლის 31 დეკემბერი	28,184	11,951	29,697	115	69,947
2019 წლის 31 დეკემბერი	29,453	12,526	20,239	35	62,253

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა საფასო რისკებს. საბაზრო რისკი უმეტესწილად წარმოიშობა საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებზეც მოქმედებს ბაზრის ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის ცვალებადობა და საბაზრო ფასებისა და სავალუტო კურსების მერყეობის დონის ცვლილება. საბაზრო რისკის მართვის მიზანია საბაზრო რისკის მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში და, ამასთანავე, რისკისა და უკუგების ოპტიმიზაცია.

ჯგუფი მის საბაზრო რისკს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებზე სეზ-ის გონივრული განაკვეთის მოთხოვნების შესაბამისად განსაზღვრავს. ეს ლიმიტები ყოველდღიურად იმართება და მონიტორინგის პროცესს ზედამხედველობს დირექტორთა საბჭო.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება ბაზარზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის გამო. ჯგუფის ნასესხები სახსრების ერთ ნაწილზე ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთი ირიცხება, ხოლო ჯგუფის ანაზღაურება და სესხების უმრავლესობის პორტფელზე ფიქსირებული განაკვეთი ვრცელდება. სეზ-ი იხდის ცვალებად საპროცენტო განაკვეთის მინიმალურ მარაგებზე, რომელსაც ჯგუფი სეზ-ში ფლობს. ჯგუფი ასევე ფლობს მომხმარებლებზე გაცემული სესხების პორტფელს, რომლებზეც ცვალებადი საპროცენტო შემოსავალი ირიცხება. ამ ფინანსურ აქტივებს უკუფექტი აქვთ ურთიერთგადაფარვის შესაძლო ზარალზე, ნასესხები სახსრების საპროცენტო განაკვეთების ნეგატიური მოძრაობით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთის 100 საბაზისო პუნქტით ცვლილების ეფექტი ჯგუფის კაპიტალზე (გადასახადების გამოკლებით):

	2020	2019
ფინანსური აქტივები	603,589	392,651
ფინანსური ვალდებულებები	(78,086)	(73,723)
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მიმართ მგრძნობელობის პოზიცია	525,503	318,928
ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების 100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	4,467	2,711
ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების 100 საბაზისო პუნქტით კლება	(4,467)	(2,711)

სავალუტო რისკი

ჯგუფის აქტივები და ვალდებულებები გამოხატულია რამდენიმე უცხოურ ვალუტაში. სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებით 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2020 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტები	სულ
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16,771	17,080	3,686	678	38,215
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	–	115,255	35,702	–	150,957
კლიენტებზე გაცემული სესხები	336,603	340,506	221,703	–	898,812
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	87,311	–	–	–	87,311
სხვა ფინანსური აქტივები	496	253	3,811	1	4,561
სულ აქტივები	441,181	473,094	264,902	679	1,179,856
ვალდებულებები					
ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	95,238	27,793	75,201	–	198,232
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	282,087	460,073	118,238	1,088	861,486
სუბორდინირებული სესხები	–	47,120	14,369	–	61,489
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	7,631	314	643	8	8,596
სულ ვალდებულებები	384,956	535,300	208,451	1,096	1,129,803
წმინდა საბალანსო პოზიცია	56,225	(62,206)	56,451	(417)	50,053
წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	11,774	54,097	(65,871)	–	–
ნეტო პოზიცია	67,999	(8,109)	(9,420)	(417)	50,053

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**სავალუტო რისკი (გაგრძელება)**

2019 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტები	სულ
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	16,456	5,886	1,381	552	24,275
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	–	90,688	24,909	–	115,597
კლიენტებზე გაცემული სესხები	272,194	316,591	154,934	–	743,719
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	59,009	–	–	–	59,009
სხვა ფინანსური აქტივები	368	835	3,089	343	4,635
სულ აქტივები	348,027	414,000	184,313	895	947,235
ვალდებულებები					
ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებიდან მიღებული ანაზღაურებები და ნაშთები	35,145	26,648	56,361	–	118,154
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზღაურებები მომხმარებლებისგან	232,258	375,968	93,654	1,268	703,148
სუბორდინირებული სესხები	–	51,381	1,605	–	52,986
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	4,143	1,688	246	31	6,108
სულ ვალდებულებები	271,546	455,685	151,866	1,299	880,396
წმინდა საბალანსო პოზიცია	76,481	(41,685)	32,447	(404)	66,839
წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	10,723	25,968	(36,691)	–	–
ნეტო პოზიცია	87,204	(15,717)	(4,244)	(404)	66,839

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის (გაუფასურება)/გამყარება 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, როგორც ქვემოთ არის მითითებული, იმოქმედებდა კაპიტალზე და მოგებასა და ზარალზე, ქვემოთ ნაჩვენებები ოდენობით. ანალიზი წარმოდგენილია გადასახადის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც ჯგუფის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	2020	2019
აშშ დოლარის 10%-იანი გაუფასურება ლართან მიმართებაში	689	1,336
აშშ დოლარის 10%-იანი გამყარება ლართან მიმართებაში	(689)	(1,336)

წლის განმავლობაში მოქმედებდა შემდეგი გაცვლითი კურსები:

	საშუალო კურსი 2020	საშუალო კურსი 2019	საანგარიშგებო თარიღი სპოტ გაცვლითი კურსი 2020 წლის 31 დეკემბერი	საანგარიშგებო თარიღი სპოტ გაცვლითი კურსი 2019 წლის 31 დეკემბერი
ლარში				
1 აშშ დოლარი	3.1097	2.8192	3.2766	2.8677
1 ევრო	3.5519	3.1553	4.0233	3.2095

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონეების მიხედვით, რომელიც ეფუძნება შეფასების მეთოდებში გამოყენებულ შემავალ მონაცემებს, ესენია:

- ▶ დონე 1: იდენტური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული ფასები (არაკორექტირებული) მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: აქტივის ან ვალდებულების პირველ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირი (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირი (ანუ ფასებიდან მიღებული) საბაზრო მონაცემები.
- ▶ დონე 3: აქტივის ან ვალდებულების ამოსავალი მონაცემები, რომლებიც არ ეყრდნობა საბაზრო მონაცემებს (არასაბაზრო მონაცემები).

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული შემავალი მონაცემები შესაძლოა დაჯგუფდეს სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეების მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია ფასის განსაზღვრა, რომელიც მიიღება აქტივის გასაყიდად ან ვალდებულების გადაცემის ასანაზღაურებლად ბაზრის მონაწილეებს შორის სტანდარტულ ოპერაციაში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობების და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

2020 წლის 31 დეკემბრის		სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
		შეფასების თარიღი	(დონე 1)	(დონე 2)	(დონე 3) სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2020 წლის				
	31 დეკემბერი	—	872,061	—	872,061
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2020 წლის				
	31 დეკემბერი	—	88,193	—	88,193
		—	960,254	—	960,254

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის უნდა მოხდეს ხელშეკრულების მიხედვით მათი ამოღება ან დაფარვა.

	2020			2019		
	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	81,958	–	81,958	56,988	–	56,988
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	150,957	–	150,957	115,597	–	115,597
კლიენტებზე გაცემული სესხები	224,786	674,026	898,812	177,912	565,807	743,719
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	40,840	46,471	87,311	37,582	21,427	59,009
სხვა ფინანსური აქტივები	4,268	293	4,561	4,320	315	4,635
სულ	502,809	720,790	1,223,599	392,399	587,549	979,948
ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	133,644	64,588	198,232	46,279	71,875	118,154
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	738,872	122,614	861,486	605,823	97,325	703,148
სუბორდინირებული სესხები	1,894	59,595	61,489	1,511	51,475	52,986
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	5,939	2,657	8,596	6,108	–	6,108
სულ	880,349	249,454	1,129,803	659,721	220,675	880,396
წმინდა გეპი	(377,540)	471,336	93,796	(267,322)	366,874	99,552

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური ოდენობის აქტივების რეალიზაციაზე.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სულ ვალდებულებებმა კლიენტების მიმართ 861,486 ათას ლარს შეადგინა (2019 წ.: 703,148 ათასი ლარი). ჯგუფი ყოველთვიურად ატარებს კლიენტების მიმართ ვალდებულებებში სამომხმარებლო ანგარიშების ნაწილის სტაბილურობის ანალიზს წინა ორი წლის პერიოდისთვის. წინა ორი წლის ყოველი თვის ბოლოს მიმდინარე ანგარიშების ნაშთები არ ყოფილა საშუალოდ 200,439 ათას ლარზე ნაკლები (2019 წ.: 205,037 ათასი ლარი) წინა 24 თვის განმავლობაში. მთლიანი მიმდინარე ანგარიშების მნიშვნელოვანი ნაწილი წარმოადგენს იურიდიული პირების მიმდინარე ანგარიშებს, რაც ისტორიულად გრძელვადიანი ხასიათის მატარებელია. შესაბამისად, ჯგუფის ლიკვიდურობის პოზიციის დასადგენად გონივრულია ამ თანხების ასახვა ერთ წელზე მეტი ვადით.

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

(ა) კონტროლი

ბანკის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა შეიხი ნეჰაიან მუბარაკ ალ ნაჰიანი. ინფორმაცია ბანკის მესაკუთრეების შესახებ მოცემულია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების 1-ელ შენიშვნაში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ბ) ოპერაციები წამყვან ხელმძღვანელობასთან

თანამშრომლებზე გაწეულ ხარჯში ჩართული მთლიანი ანაზღაურება 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	2020	2019
ხელფასები და სხვა სარგებელი	1,462	3,146

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფს გაცემული ჰქონდა 112 ათასი ლარის ოდენობით სესხები (2019 წ.: 60 ათასი ლარი) მის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე. სესხები მეტწილად გრძელვადიანია და მათზე ირიცხება 15%-იანი საპროცენტო სარგებელი. 2020 წელს, ამ უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე გაცემულ სესხებზე დარიცხულმა საპროცენტო შემოსავალმა 20 ათასი ლარი შეადგინა (2019 წ.: 8.5 ათასი ლარი).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ ბანკში განათავსა 2,197 ათასი ლარის ანაზღაურება (2019 წ.: 2,050 ათასი ლარი). ანაზღაურება ირიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 5% და მათი ვადაა ერთი წელი საანგარიშგებო თარიღიდან. 2020 წელს, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ვადიან ანაზღაურებზე დარიცხულმა საპროცენტო ხარჯმა შეადგინა 105 ათასი ლარი (2019 წ.: 8.3 ათასი ლარი).

(გ) გარიგებები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან

	გარიგების ფასი 2020	დაუფარავი ნაშთი 2020	გარიგების ფასი 2019	დაუფარავი ნაშთი 2019
სუბორდინირებული სესხები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირებისგან	(8,342)	34,415	–	38,726
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირების მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზღაურები	1,879	3,443	(1,694)	4,856

სუბორდინირებული სესხის ვადები და პირობები მოცემულია მე-13 შენიშვნაში. 2020 წელს, დაკავშირებული მხარისგან სუბორდინირებულ სესხზე დარიცხულმა საპროცენტო ხარჯმა 1,869 ათასი ლარი შეადგინა (2019 წ.: 1,806 ათასი ლარი). მიმდინარე ანგარიშებსა და ვადიან ანაზღაურებზე მეტწილად პროცენტი არ ირიცხება და ისინი მოთხოვნამდე ხასიათს ატარებენ. საპროცენტო ხარჯი 78 ათასი ლარის ოდენობით დაერიცხა ვადიან ანაზღაურებს დაკავშირებული მხარეებისგან (2019 წ.: 7 ათასი ლარი).

27. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგრძებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის მთავარი მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ (i) ბანკი აკმაყოფილებს სებ-ის მოთხოვნებს კაპიტალთან დაკავშირებით და (ii) ბანკმა შეძლოს ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა. შემოწმება ტარდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც ნაჩვენებია შესაბამისი გამოთვლები და ამის შემდეგ საანგარიშო მოხსენება იგზავნება სებ-ში.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკ-ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტორების მიზნით, ბანკმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლებიდან ბანკის მიზნები, სტრატეგია და პროცედურები არ შეცვლილა.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი აკმაყოფილებდა კაპიტალთან დაკავშირებულ ყველა გარე მოთხოვნას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

27. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ სებ-ის რეგულაციების თანახმად (განკარგულება №100/04), 2017 წლის 18 დეკემბერს მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნილი კოეფიციენტი შეიცვალა. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი პირველადი კაპიტალი (CET I), პირველადი კაპიტალი (Tier I) და სულ კაპიტალის კოეფიციენტი 4.50%, 6.00% და 8.00%-ით განისაზღვრა (შესაბამისად). კაპიტალის კონსერვაცია და კონტრცეკლური ბუფერი 0%-ზე დადგინდა.

კოვიდ-19-ზე რეაგირების და ბანკების წიგნებში აღრიცხულ სესხზე შესაძლო ზარალის ნეიტრალიზაციის მიზნით, საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მოთხოვნის შესაბამისად, სებ-მა შეცვალა საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნები ბანკებისთვის 2020 წელს. მან აღმოფხვრა კონსერვაციის ბუფერი, რომელიც 2.5% იყო და შეამცირა რისკის მიხედვით შეწონილი არაპეჯირებული სავალუტო პოზიცია 75%-დან 25%-მდე და შესაბამისად შეამცირა საზედამხედველო კაპიტალში პროცენტული ბუფერის მოთხოვნა. ამასთან, სებ-მა გადაავადა რისკების შეფასების საერთო პროგრამის ეტაპობრივად განხორციელებადი პროცესი, რომელიც 2020 წლის 1-ლი კვარტლის ბოლოსთვის დაიგეგმა. ყველა მათგანს დადებითი გავლენა ჰქონდა ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის პოზიციაზე.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს შენარჩუნებული ჰქონდა სავალუტო საკრედიტო რისკის (CICR) ბუფერი, რისკის ბუფერი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციისთვის და წმინდა „GRAPE“ ბუფერი. ყველა ამ მაჩვენებლის თანხაა 4.71% (2019 წ.: 6.74%). ყველა დანარჩენი პილარ II ბუფერი უნდა ინარჩუნებდეს ნულ პროცენტს (2019 წ.: ნული). ბაზელ III-ის მთლიანი მოთხოვნების ფარგლებში ბანკისგან მოთხოვნილ იქნა მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტის, ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის და პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის 5.60%, 7.47% და 12.71%-ზე (შესაბამისად) შენარჩუნება (2019 წ.: 9.26%, 11.52% და 17.24%, შესაბამისად). ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

სებ-ის 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედი ბუღალტრული აღრიცხვის წესებისა და ბაზელ III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ასე განისაზღვრა:

	2020	2019
ძირითადი კაპიტალი	102,542	116,132
დამატებითი კაპიტალი	57,989	56,857
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	160,531	172,989
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,059,976	898,693
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნები	12.71%	17.24%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	15.14%	19.25%
სულ პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნები	7.47%	11.52%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	9.67%	12.92%

28. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

ჯგუფის ოპერაციები საქართველოშია კონცენტრირებული. შესაბამისად, ჯგუფზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც განვითარებადი ბაზრის მახასიათებლები აქვთ. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა განაგრძობს განვითარებას, თუმცა ის ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებებს, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ჯგუფის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას ხელმძღვანელობის მიერ. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

28. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

სასამართლო დავები

საქმიანობის ჩვეულებრივი მსვლელობისას, ჯგუფის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიძრას სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხშირია საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანი და ურთიერთსაწინააღმდეგოა და სხვადასხვაგვარად შეიძლება იქნეს გაგებული. საგადასახადო ორგანოებს არ აქვთ უფლება დააკისრონ დამატებითი გადასახადები, ჯარიმა ან საურავი, თუ იმ წლის ბოლოდან, რომელშიც საგადასახადო კანონმდებლობა დაირღვა, სამი წელია გასული.

ამ გარემოებებმა შეიძლება დამატებითი საგადასახადო რისკები შექმნან საქართველოში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების მოსაზრება ჯგუფის ინტერპრეტაციისგან შეიძლება განსხვავდებოდეს და თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი მოსაზრების დამტკიცებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

29. ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები

ჯგუფმა დაიწყო მისი შვილობილი კომპანიის - შპს „Standard Insurance“ ლიკვიდაციის პროცესი. ამ ორგანიზაციას ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში არ უფუნქციონირია. შვილობილ კომპანიას საგადასახადო უწყებების წინაშე საგადასახადო ვალდებულებები არ გააჩნია. ყველა მოთხოვნილი დოკუმენტაცია წარედგინა საჯარო რეესტრს და ბანკი მისი ლიკვიდაციის პროცესის დასრულების ოფიციალურ დადასტურებას ელოდება.

სს ტერაბანკი

კონსოლიდირებული მმართველობითი
ანგარიშგება

2020

სარჩევი

1. ანგარიშგაღებული საწარმო.....	3
2. ტერაბანკის სტრატეგია	4
3. ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია.....	5
4. რისკების მართვა.....	7
4.1 რისკების სახეები.....	7
4.2 რისკების მიტიგაციის სტრატეგია	10
4.4 რისკების მართვის კომიტეტები.....	11
4.5 საკრედიტო რისკები	12
4.6 ლიკვიდურობის რისკი და დაფინანსების მართვა	13
4.8 აუდიტის კომიტეტი	16

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ტერაბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 11 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 14 სექტემბერი

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

ტერაბანკი (შემდგომში „ბანკი“) დაარსდა საქართველოში, როგორც სააქციო საზოგადოება 2007 წლის 30 დეკემბერს იურიდიული სახელწოდებით „სს კორ ბანკი“. 2016 წლის 23 მაისს „ბანკმა“ შეიცვალა იურიდიული სახელწოდება სს „ტერაბანკად“.

ტერაბანკი თითქმის 20 წელია მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ქართულ საბანკო სექტორში. ის ბაზარზე 1999 წლის 10 დეკემბერს გამოჩნდა „საქართველოს აგრო ბიზნეს ბანკის“ სახელწოდებით. 2005 წლის 13 ივნისიდან სახელი შეიცვალა და გახდა „სტანდარტ ბანკი“. 2007 წლის 30 დეკემბერს, არაბულმა „დაბი ჯგუფმა“ პირველი ინვესტიცია განახორციელა საქართველოში და „კორ ბანკი საქართველოს“ ლიცენზია მოიპოვა. 2008 წლის 26 ივნისს კი „სტანდარტ ბანკი“ და „კორ ბანკი საქართველო“ გაერთიანდა და დაერქვა „კორ სტანდარტ ბანკი“, მოგვიანებით კი ქეი-ეს-ბი ბანკი. 2015-2016 წლებში ქეი-ეს-ბი ბანკში სრული რებრენდინგი განხორციელდა, რის შედეგად 2016 წლის 23 მაისიდან შეიცვალა ბანკის ბიზნეს სტრატეგია, ფილიალების კონცეფცია, საკომუნიკაციო სტილი და ახალი სახელი - ტერაბანკი დაერქვა.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს აქვს 26 ფილიალი, სერვის ცენტრი, სერვის დესკი და 67 ATM, რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში.

„ბანკის“ ძირითადი საქმიანობა მოიცავს დეპოზიტების მიღებას, სამომხმარებლო ანგარიშების მართვას, საკრედიტო ოპერაციებს, გარანტიების გაცემას, ფულადი სახსრებისა და საანგარიშგებო ოპერაციებს და ფასიან ქაღალდებსა და უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებს. „ბანკის“ საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი (სებ). „ბანკი“ ფლობს 2008 წლის 25 იანვარს სებ-ის მიერ გაცემულ გენერალურ საბანკო ლიცენზიას. „ბანკის“ რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია ქ. წამებულის გამზირი N3, თბილისი 0103, საქართველო.

„ბანკს“ ჰყავს ერთი შვილობილი კომპანია (შემდგომში ერთად „ჯგუფად“ მოხსენიებული) - შპს „სტანდარტ დაზღვევა“, რომელსაც არ განუხორციელებია ოპერაციები 2020 და 2019 წლებში.

2020 წელს ჯგუფში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 492 იყო, (325 ქალი, 167 კაცი), ხოლო 2019 წელს 498 (325 ქალი, 173 კაცი).

2. ტერაბანკის სტრატეგია

ტერაბანკი მომავალი წლების განმავლობაში აქტიურ მუშაობას აპირებს მის სტრატეგიულ სეგმენტებზე - მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესებზე და საცალო სექტორზე.

ტერაბანკის სამომავლო სტრატეგიული ბიზნეს მიზნებია:

- განსაზღვრული მომგებიანობის შენარჩუნება ყოველწლიურად;
- მიკრო, მცირე და საშუალო, ასევე საცალო სექტორზე საბაზრო წილის გაზრდა;
- საბანკო მომსახურების უმაღლესი სტანდარტის შექმნა მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესში და საცალო სექტორის გაზრდა

ჯგუფის მიზანია მიკრო, მცირე და საშუალო სეგმენტში საბანკო მომსახურების უმაღლესი სტანდარტის შექმნა, საცალო სეგმენტის გაზრდა, ასევე გეგმავს მეწარმეებისთვის და ფიზიკური პირებისთვის გახდეს რჩეული ბანკი და სანდო პარტნიორი, აქციონერებისთვის - ღირებული ინვესტიცია, თანამშრომლებისთვის - სასურველი დამსაქმებელი და საზოგადოებისთვის - კორპორატიული პასუხისმგებლობის მქონე ბიზნესი.

ჯგუფის კორპორაციული მისიაა „მეწარმეებისა და ფიზიკურ პირების ცხოვრების გამარტივება, მათი ბიზნეს და პირადი ფინანსური ამოცანების გადაჭრა, რაც გამორჩეული და ინდივიდუალური მომსახურებით მიიღწევა. მეწარმეებისთვის პასუხისმგებლიანი, მოქნილი და ეფექტური მომსახურების გაწევით ჩვენი წვლილი შეგვაქვს ბიზნეს სექტორის და საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში.“

ტერაბანკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია მიკრო, მცირე და საშუალო სეგმენტი, იგეგმება ამ მიმართულებით გაფართოვება და საბაზრო წილის გაზრდა. მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნეს სესხების პორტფელი 2019 წელს 415,607 ათას ლარს შეადგენდა, 2020 წელს 533,970 ათას ლარამდე გაიზარდა (+28%) და ჯგუფის მთლიანი სესხების პორტფელის 57% შეადგინა. წარმატების მიზეზი იყო მომხმარებლის მოთხოვნების გათვალისწინება, მათთვის შესაბამისი მომსახურების შეთავაზება და უფრო ეფექტური საკომუნიკაციო საშუალებების გამოყენება და მიწოდება.

რაც შეეხება საცალო სეგმენტს, ჯგუფის მიდგომა იყო მომხმარებლის მომსახურება უმაღლეს დონეზე. კონკურენტულ ბაზარზე ჯგუფი გამოირჩევა მოქნილობით და თითოეული მომხმარებლის მიმართ ინდივიდუალური მიდგომით და ამის გამო, მიუხედავად ამ სეგმენტთან დაკავშირებული მკაცრი რეგულაციებისა, საცალო სეგმენტი 2020 წელს გაიზარდა 2019 წლის 185,054 ათას ლართან შედარებით და 2020 წელს შეადგინა 215,347 ათასი ლარი (+ 16%).

3. ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

კლიენტებზე გაცემული სესხები 2020 წელს 21%-ით მეტი იყო წინა წელთან შედარებით და 936,494 ათასი ლარი შეადგინა (2019 წელს: 774,827 ათასი ლარი).

2020 წელს კლიენტების დეპოზიტები 22.5%-ით გაიზარდა და 861,486 ათასი ლარი გახდა (2019 წელს: 703,148 ათასი ლარი).

2020 წელს ჯგუფის საოპერაციო შემოსავალმა (წმინდა საპროცენტო შემოსავალი და არასაპროცენტო შემოსავალი) 32,069 ათასი ლარი შეადგინა (2019 წელს: 52,630 ათასი ლარი). 2020 წელს საოპერაციო შემოსავლის 20,561 ათასი ლარით შემცირება ძირითადად შემდეგი ფაქტორების ნეტ ეფექტი იყო:

ა) გაიზარდა წმინდა საპროცენტო შემოსავალი: სესხების პორტფელის გაზრდის შედეგად, კლიენტებზე გაცემული სესხებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი გაიზარდა 5,374 ათასი ლარით და 2020 წელს 81,438 ათასი ლარი შეადგინა. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი გაიზარდა 2,108 ათასი ლარით და 2020 წელს 6,440 ათასი ლარი შეადგინა, ხოლო ფული და ფულადი ექვივალენტებიდან მიღებული შემოსავალი შემცირდა 587 ათასი ლარით და 2020 წელს 916 ათასი ლარი შეადგინა. მეორეს მხრივ, საპროცენტო ხარჯი დეპოზიტების პორტფელზე გაიზარდა 4,355 ათასი ლარით და 31,578 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გამოწვეული იყო დეპოზიტების პორტფელის ზრდით. ასევე, გაიზარდა საპროცენტო ხარჯი საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მიღებულ ნასესხებ სახსრებზე 4,299 ათასი ლარით და 11,965 ათასი ლარი შეადგინა და სუბორდინირებულ სესხებზე - 788 ათასი ლარით და შეადგინა 3,917 ათასი ლარი, რაც გამოწვეულია საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხების და სუბორდინირებული სესხების ზრდით;

ბ) სესხების გაუფასურების რეზერვი 17,976 ათასი ლარით გაიზარდა და 20,393 ათასი ლარი შეადგინა, რაც ძირითადად გამოიწვია COVID 19-ს შედეგად მეორე ეტაპის სესხების მოცულობის ზრდამ;

გ) წმინდა შემოსავალი უცხოური ვალუტის ოპერაციებიდან (ვაჭრობა, ფორვარდული კონტრაქტები და უცხოური ვალუტის გადაფასება) გაიზარდა 2,595 ათასი ლარით და 7,998 ათასი ლარი შეადგინა, ზრდა ძირითადად მოდიოდა უცხოური ვალუტის გადაფასებით მიღებულ მოგებაზე;

დ) წმინდა საკომისიო შემოსავალი შემცირდა 1,317 ათასი ლარით და 2,887 ათასი ლარი შეადგინა, ძირითადად შემცირება მოდიოდა საკომისიო შემოსავალზე, ხოლო საკომისიო ხარჯი შემცირება უმნიშვნელო იყო;

ე) სხვა საოპერაციო შემოსავალი შემცირდა 1,316 ათასი ლარით და შეადგინა 243 ათასი ლარი.

არასაპროცენტო ხარჯები 2,449 ათასი ლარით შემცირდა და 2020 წელს 28,221 ათასი ლარი შეადგინა: შემცირდა სახელფასო ხარჯები 2,156 ათასი ლარით და 13,823 ათასი ლარი შეადგინა, რაც წლის განმავლობაში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობის შემცირებით და ბონუსების არ გაცემით იყო გამოწვეული. სხვა გაუფასურების ხარჯები 576 ათასი ლარით შემცირდა 2020 წელს, ხოლო დანარჩენი არასაპროცენტო ხარჯები მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა.

წლის განმავლობაში მიღებული მოგება და სრული შემოსავალი წინა წელთან შედარებით შემცირდა 16,111 ათასი ლარით და 2020 წელს 3,919 ათასი ლარი შეადგინა (2019 წელს: 20,030 ათასი ლარი). მოგების შემცირების ძირითადი მიზეზი იყო, ზოგადად ბაზარზე გაუარესებული სიტუაცია, როელიც აისახა გაზრდილ სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვში, რომელიც ვირუსით გამოწვეული ფინანსური კრიზისის მოსალოდნელ ზარალს ასახავს და შემცირებულ საკომისიო შემოსავლებში,

კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიშგება 2020

რომელიც გამოწვეული იყო COVID 19-ს გამო მომხარებელთა დაბალი აქტივობით. მენეჯმენტს მოლოდინი აქვს რომ 2021 წლის განმავლობაში იქნება გაუმჯობესება ყველა მიმართულებით.

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური კოეფიციენტები:

	2020	2019	ახსნა
წმინდა საპროცენტო შემოსავლები /საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივები (NIM)	3.9%	4.8%	NIM კოეფიციენტის ცვლილება ძირითადად გამოწვეული იყო საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივების ზრდით (+16.8%), მაშინ როცა წმინდა საპროცენტო შემოსავლები შემცირდა (-5.8%), ძირითადად საპროცენტო ხარჯების ზრდის გამო, რომელსაც უფრო მაღალი ზრდის ტემპი ქონდა (24.8%), ვიდრე საპროცენტო შემოსავლებს (8.4%).
საპროცენტო მარჟა (spread)	3.6%	4.5%	საპროცენტო შემოსავლის შეფარდება საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივებთან 9.0%-დან 8.4%-მდე შემცირდა. მეორეს მხრივ, საპროცენტო ხარჯის შეფარდება საპროცენტო ხარჯების მქონე ვალდებულებებთან შედარებით გაიზარდა 4.5%-დან 4.8%-მდე, რამაც გამოიწვია მარჟის შემცირება.
ხარჯი/შემოსავალი (Cost to income)	50.7%	52.1%	სახელფასო და სხვა არასაპროცენტო ხარჯები (გარდა სხვა რეზერვების ხარჯებისა და დასაკუთრებული ქონების გადაფასებიდან და გაყიდვიდან მიღებული ზარალისა) შემცირდა 8%-ით (ძირითადად სახელფასო ხარჯის შემცირების შედეგად), ხოლო საოპერაციო შემოსავალი შემცირდა 5%-ით, შედეგად ამას მოყვა ხარჯი/შემოსავლის კოეფიციენტის შემცირება.
უკუგების კოეფიციენტი კაპიტალზე (ROE)	2.4%	13.0%	გაუნაწილებელი მოგება 2020 წელს 16,111 ათასი ლარით შემცირდა, 2019 წელთან შედარებით. ამან გამოიწვია ROE-ს შემცირება.
სესხების რეზერვი/სესხები (Cost of risk)	2.4%	0.3%	სესხების რეზერვი/სესხებთან კოეფიციენტი გაიზარდა, რადგან 17,976 ათასი ლარით გაიზარდა 2020 წელს სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ხარჯი, რომელიც გამოწვეული იყო COVID 19-ს პანდემიის ფონზე მეორე ეტაპის სესხების გაზრდილი მოცულობით.
სესხები/დეპოზიტები (L/D ratio)	108.7%	110.2%	როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, გაიზარდა როგორც სესხების, ასევე დეპოზიტების პორტფელები. ამასთან, კლიენტთა დეპოზიტების ზრდამ (+22.5%) გადააჭარბა კლიენტებზე გაცემული სესხების ზრდას (+21%), რამაც განაპირობა L/D კოეფიციენტის შემცირება.

4. რისკების მართვა

4.1 რისკების სახეები

რისკების მართვა საბანკო ბიზნესისთვის ფუნდამენტურია და ჯგუფის ოპერირებისთვის აუცილებელი ელემენტების ფორმირებას ახდენს. ჯგუფის რისკების მართვის პოლიტიკები მიზნად ისახავს რისკების იდენტიფიცირებას, ანალიზს და მართვას, რისკების სათანადო ზღვრის დაწესებას და კონტროლს, რისკის დონის მუდმივ კონტროლს და ლიმიტების დაცვას. რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები გადაიხედება რეგულარულად, რათა აისახოს მასში ცვლილებები საბაზრო პირობებში, შეთავაზებულ პროდუქტსა და სერვისებში და განვითარდეს საუკეთესო პრაქტიკა. ჯგუფმა შეიმუშავა ანგარიშგების სისტემა მნიშვნელოვანი რისკებისა და კაპიტალის შესახებ.

ჯგუფი იდენტიფიცირებას ახდენს და მართავს ბიზნესთან დაკავშირებულ შემდეგ რისკებს:

- **საკრედიტო რისკი** - წარმოიქმნება იმ ალბათობიდან, რომ ფინანსურ ინსტრუმენტში მონაწილე კონტრაგენტი ვერ შეასრულებს ნაკისრ ვალდებულებებს კონტრაქტით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად და ამის შედეგად ჯგუფმა შესაძლოა მიიღოს ზარალი. საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება ჯგუფის სასესხო და სხვა ტიპის ტრანზაქციებიდან.
- **საბაზრო რისკი** - წარმოიქმნება ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების ან ფულადი ნაკადების მერყეობისაგან საბაზრო ფასების ზეგავლენით. საბაზრო რისკი შედგება სავალუტო რისკისაგან, საპროცენტო განაკვეთების რისკისაგან და სხვა საფასო რისკებისაგან. საბაზრო რისკი წარმოიქმნება ფინანსური ინსტრუმენტის ღია პოზიციისაგან, რომელიც დაკავშირებულია საერთო და სპეციფიურ ცვლილებებთან ბაზარზე, საბაზრო ფასების და სავალუტო კურსის მერყეობის დონის ცვლილებებთან.
- **ლიკვიდურობის რისკი** - წარმოიქმნება აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის შეუსაბამობებიდან. ამ შეუსაბამობის გამო დეპოზიტის გამოტანისას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული სხვა ფინანსური ვალდებულებების შესრულებისას შესაძლოა წარმოშვას საკმარისი ფინანსური რესურსების უკმარისობის რისკი.
- **საოპერაციო რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ჯგუფი მიიღებს ფინანსურ ზარალს სისტემების ჩავარდნის/უმოქმედობისაგან, ადამიანური შეცდომებისაგან, თაღლითობისაგან ან სხვა გარე ზემოქმედებისაგან. ასეთ მოვლენებს შეუძლიათ ზიანი მიაყენონ ჯგუფის რეპუტაციას, ნეგატიური გავლენა იქონიონ საზედამხებდევლო ან სამართლებრივი კუთხით, შეუძლიათ ფინანსური ზარალი მიაყენონ ჯგუფს.
- **შესაბამისობის რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ჯგუფი არ/ვერ იმოქმედებს მოქმედი რეგულაციების, კანონების და ხელშეკრულებების შესაბამისად და ამის შედეგად შესაძლოა მიიღოს ფინანსური ზარალი.
- **მაკროეკონომიკური რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ქვეყნის, რეგიონის ან გლობალურ დონეზე განვითარებულმა უარყოფითმა მოვლენებმა (მაგალითად, მერყეობა ნედლეულის ბაზრებზე, უმუშევრობის ზრდა, მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორის მშპ-ს კლება, ა.შ.) შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ჯგუფის ფინანსურ მაჩვენებლებზე.

ამ რისკების მართვისათვის ჯგუფში შემუშავებულია პოლიტიკები, პროცედურები და დანერგილია მმართველობითი სტრუქტურა მათი აღსრულებისათვის. დირექტორთა საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა რისკების მართვის ჩარჩოზე, ძირითადი რისკების მეთვალყურეობაზე, რისკების მართვის პოლიტიკებსა და პროცედურებზე. სამეთვალყურეო საბჭო იყენებს შიდა აუდიტის პროცესს რისკების მართვის ჩარჩოს და შესაბამისი პოლიტიკების და პროცედურების შესრულების

ზედამხედველობისათვის. სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს, რომ რისკების მიტიგაციის პროცედურები შესაბამისობაში იყოს ჯგუფის სტრატეგიასთან მიკრო, მცირე და საშუალო, რითილ სეგმენტებზე ფოკუსირებასთან. რეგულარული შეხვედრების და რეპორტირების (სადაც რისკის შეფასების სხვადასხვა მაშვენებლებია წარმოდგენილი) საშუალებით სამეთვალყურეო საბჭო მონიტორინგს უწევს რისკების მართვისი ზოგად პროცესს და რისკის პოლიტიკების და პროცედურების შესრულებას.

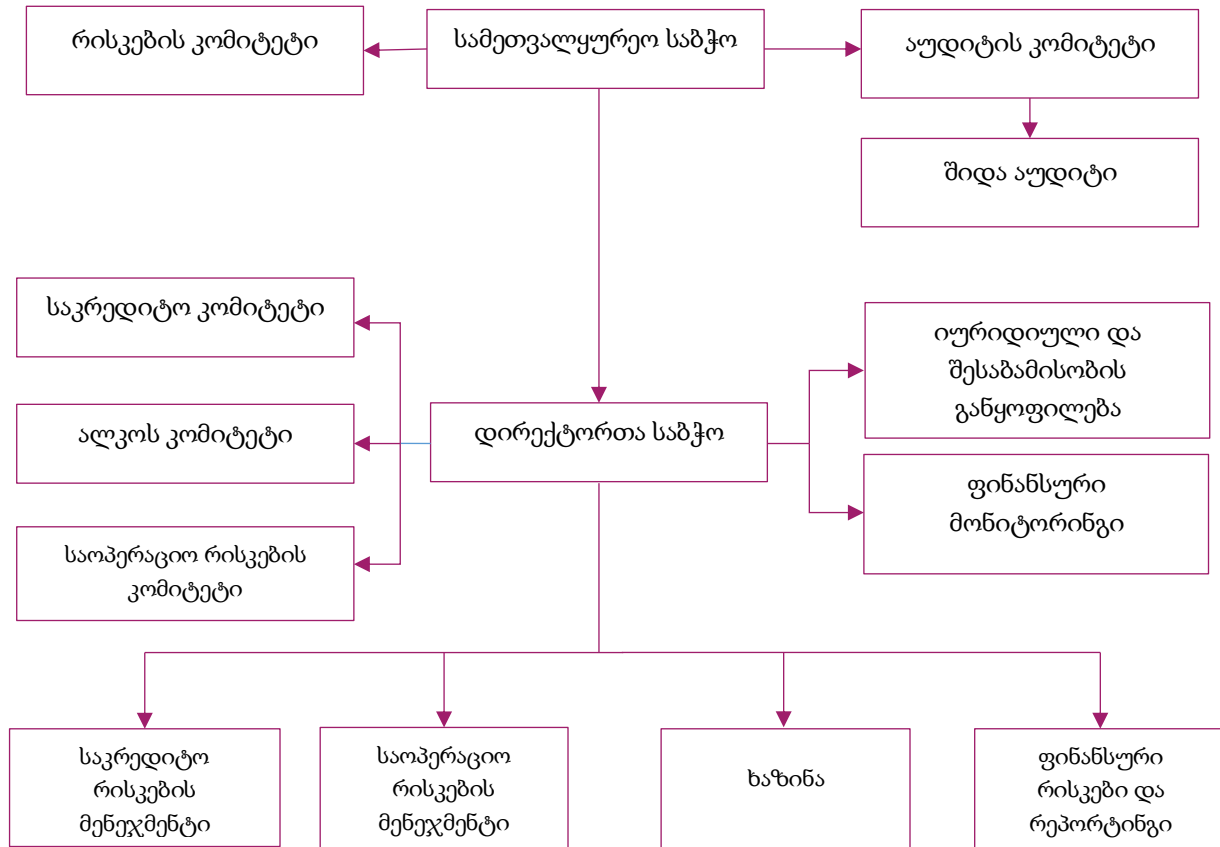
დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია საერთო რისკების კულტურის დანერგვაზე მთელი ჯგუფის მასშტაბით, რისკის მიტიგაციის ღონისძიებების მონიტორინგსა და დანერგვაზე და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ჯგუფი მოქმედებს დადგენილი რისკების პარამეტრების ფარგლებში. დირექტორთა საბჭო წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს, ან მისი უფლებამოსილების ფარგლებში, ამტკიცებს რისკების მართვასთან დაკავშირებულ პოლიტიკებს და პროცედურებს. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკების სტრატეგიის ჯგუფის საერთო სტრატეგიასთან შესაბამისობის მოყვანაში. დირექტორთა საბჭო მეთვალყურეობას უწევს რისკებთან დაკავშირებულ საკითხებს სხვადასხვა რეპორტების და კომიტეტების მეშვეობით, სადაც ხდება მიღწეული მაჩვენებლების და რისკებთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა.

რისკების დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების მართვის და შესაბამისობის საერთო მართვაზე, უზრუნველყოფს როგორც ფინანსური, ასევე არაფინანსური რისკების იდენტიფიცირების, გაზომვის, მართვის და ანგარიშგების საერთო მეთოდების შემუშავებას და დანერგვას. ის ექვემდებარება პირდაპირ გენერალურ დირექტორს და არაპირდაპირ- დირექტორთა საბჭოს.

რისკების დირექტორის გარდა ბანკის სხვადასხვა დეპარტამენტებიც პასუხისმგებლები არიან მართონ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში არსებული რისკები.

წინამდებარე სქემა გვიჩვენებს ბანკის რისკების ზოგადი მართვის სტრუქტურას:

სს ტერაბანკი
კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიშგება 2020

4.2 რისკების მიტიგაციის სტრატეგია

ჯგუფის მიერ შექმნილია სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც უზრუნველყოფენ რისკების პოლიტიკებსა და პროცედურებთან შესაბამისობას და მათ დანერგვას. ეს ერთეულებია: საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილება, საოპერაციო რისკების განყოფილება, კონტროლინგის განყოფილება, პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება, ხაზინის განყოფილება, ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება, იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება, ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება. იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება და ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება ექვემდებარებიან გენერალურ დირექტორს, საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილება, საოპერაციო რისკების განყოფილება, კონტროლინგის განყოფილება, პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება ექვემდებარებიან რისკების დირექტორს, ხაზინის განყოფილება და ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება ექვემდებარებიან ფინანსურ დირექტორს. თითოეული ეს ერთეული ფოკუსირებულია მისი საქმიანობისათვის სპეციფიური რისკების მიტიგაციაზე.

- **იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება** ჩართულია ჯგუფის სამართლებრივი რისკის მიტიგაციის პროცესში. როგორც სამართლებრივ პროცესებში მონაწილეობის მხრივ, ასევე შიდა პოლიტიკებისა და პროცედურების შემუშავების პროცესში, რათა ჯგუფი იყოს შესაბამისობაში, ყველა სამართლებრივ და საზედამხედველო რეგულაციასთან მიმართებით.
- **ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება** ჩართულია კლიენტებისა და მათი ტრანზაქციების იდენტიფიცირებასთან დაკავშირებით არსებული რისკების მიტიგაციის პროცესებში. აგრეთვე, უზრუნველყოფს მათ შესაბამისობას საზედამხედველო მოთხოვნებსა და საერთაშორისო ნორმებთან დაკავშირებით.
- **ხაზინის განყოფილება** მართავს ჯგუფის ღია სავალუტო პოზიციას, ლიკვიდობის, საბაზრო და საპროცენტო რისკებს. თითოეულის მიტიგაციისთვის იყენებს შესაბამის ფინანსურ ინსტრუმენტებსა და ლიმიტებს.
- **ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება** მართავს სხვადასხვა ფინანსურ ელემენტთან დაკავშირებულ რისკებს და საანგარიშგებო და საზედამხედველო ინსტრუმენტების საშუალებით ახდენს სხვადასხვა ტიპის ფინანსური რისკის მართვას.
- **საკრედიტო რისკებისა და პორტფელის ანალიზის განყოფილება** აკონტროლებს და ახდენს კრედიტებთან დაკავშირებული რისკების მიტიგაციას, სხვა და სხვა არაფინანსურ ელემენტებთან, ეხმარება მენეჯმენტს კრედიტებთან დაკავშირებული უწყისების მომზადებითა და პორტფელის ანალიზის მიმართულებით. დეპარტამენტის საქმიანობაში შედის ასევე გარემოს და სოციალური რისკების მართვა. ის მონიტორინგს უწევს და ხელს უწყობს გარემოს და სოციალური მმართველის სისტემის დანერგვას ბანკის მასშტაბით, ბანკის მენეჯმენტის მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის და პროცედურების შესაბამისად.
- **საოპერაციო რისკების განყოფილება** ყოველდღიურად აკვირდება ოპერაციებთან დაკავშირებულ რისკებს, ახდენს ჯგუფში საოპერაციო რისკების კომიტეტისა და შესაბამისი პოლიტიკების მიხედვით დადგენილი წესებისა და პროცედურების დანერგვას.
- **კონტროლინგის განყოფილება** აკონტროლებს ჯგუფის შესაბამისობას საკრედიტო რისკების პოლიტიკებსა და პროცედურებთან. გამოთქვამს დამოუკიდებელ მოსაზრებას, მენეჯმენტის, საკრედიტო კომიტეტისა და საკრედიტო რისკებისა და პორტფელის ანალიზის განყოფილების მიერ შემუშავებული რისკების მიტიგაციის ფაქტორებთან დაკავშირებით.
- **პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება** მართავს ჯგუფის მაღალ რისკიან აქტივებს და უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების მიტიგაციას აქტივების აქტიურად მართვით. უზრუნველყოფს სამომხმარებლო სეგმენტში ჯგუფის შესაბამისობას საკრედიტო და სხვა პოლიტიკებთან, ასევე, შესაბამის სამართლებრივ ნორმებთან.

4.3 რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი შექმნილი არის სამეთვალყურეო საბჭოს ქვეშ და პასუხისმგებელია ჯგუფის შიდა დოკუმენტების შესაბამისად რისკის ლიმიტების და კაპიტალის ადექვატურობის მაჩვენებლების დაცვის კონტროლზე. კომიტეტი შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს სამი დამოუკიდებელი წევრისგან. რისკის კომიტეტის კომპეტენციაში შედის:

- განიხილოს ბანკის რისკის სტრატეგია და მასთან დაკავშირებით სამეთვალყურეო საბჭოს გაუწიოს შესაბამისი რეკომენდაციები, ასევე ბანკის მიმდინარე და სამომავლო რისკის აპეტიტთან დაკავშირებით;
- გაამჟღავნოს ბანკის რისკის კულტურა და შეაფასოს/განიხილოს ბანკის რისკის პოლიტიკა;
- ზედამხედველობა გაუწიოს რომ მენეჯმენტს აქვს შესაბამისი პროცესები რომელიც ხელს შეუწყობს დამტკიცებული რისკის პოლიტიკის დაცვას;
- რისკების დირექტორთან თანამშრომლობა და მისი საქმიანობის მონიტორინგი;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციის გაწევა რისკის სტრატეგიასთან და რისკის პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით. ასევე, გამოვლენილი რისკების მაკომპენსირებელი ადექვატური კაპიტალის დონის შენარჩუნებასთან დაკავშირებით;
- კაპიტალის და ლიკვიდურობის სტარტეგიის მონიტორინგი; ასევე ყველა სხვა რისკის მონიტორინგი, რომ გარანტირებული იყოს ბანკის რისკის აპეტიტთან შესაბამისობა.

4.4 რისკების მართვის კომიტეტები

ჯგუფში შექმნილი პოლიტიკების და პროცედურების განხორციელებისათვის, დირექტორთა საბჭოს მიერ შექმნილია შემდეგი კომიტეტები:

საკრედიტო კომიტეტი ჩართულია ჯგუფის საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო, კორპორატიული, პირადი საბანკო მომსახურების კლიენტების საკრედიტო ლიმიტების ზედამხედველობაში, მართვასა და დამტკიცებაში. საკრედიტო კომიტეტი შედგება რისკებისა და ბიზნესის შესაბამისი წარმომადგენლებისაგან. სასესხო განაცხადის ინიცირება ხდება ფილიალის/გაყიდვების დონეზე და შემდეგ დასამტკიცებლად გადაეგზავნება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს დასამტკიცებლად. ჯგუფის მიერ შექმნილია საკრედიტო კომიტეტების რამდენიმე დონე, რომელიც პასუხისმგებელია ინდივიდუალური მსესხებლებისთვის საკრედიტო ლიმიტის დამტკიცებაზე.

ყველა ბიზნეს სესხი მტკიცდება შესაბამისი დონის საკრედიტო კომიტეტზე, თანხის შესაბამისად, მას შემდეგ რაც მოხდება სასესხო განაცხადების ანალიზი. დამტკიცების ლიმიტები მერყეობს ინდივიდუალური რისკ მენეჯერის დონიდან კომიტეტამდე, რომელსაც ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი და ესწრებიან მენეჯმენტის წარმომადგენლები.

საცალო სესხებისთვის, საცალო სესხები მაქსიმალური ოდენობით 10 ათასი ლარი და სანქცირებული საცალო სესხები (ხელფასი/საკრედიტო ბარათი/ოვერდრაფტი) მაქსიმალური ოდენობით 20 ათასი ლარი გაიცემა ფილიალის დონეზე. კლიენტებთან ურთიერთობის მენეჯერები ავსებენ ყველა სხვა საკრედიტო განაცხადის ფორმებს, რომელსაც გადასცემენ შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად.

ზოგიერთ შემთხვევაში სესხი/საკრედიტო ლიმიტი უნდა დამტკიცდეს სამეთვალყურეო საბჭოზე- თუ მსესხებელი არის დაკავშირებული პირი (ინსაიდერი) ან სესხის/საკრედიტო ლიმიტის პირობები განსხვავდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დირექტორთა საბჭოსათვის დელეგირებული პირობებისაგან.

დამტკიცების ლიმიტების გადახედვა ხდება წელიწადში ერთხელ და ხდება მათი ცვლილება, თუ ეს საჭიროა.

აქტივებისა და პასივების კომიტეტი ჩართულია საბაზრო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვასა და ზედამხედველობაში. აქტივებისა და პასივების კომიტეტი აწესებს და ზედამხედველობას უწევს შიდა და გარე ლიკვიდობის მაჩვენებლებს, გეგმავს საპროგნოზო ფულად ნაკადებს, აწესებს ლიმიტებს საპროცენტო რისკების, სავალუტო რისკების, ლიკვიდობის და გადახდისუნარიანობის რისკების მართვისათვის. აქტივებისა და პასივების კომიტეტი შედგება ხაზინის, ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილების თანამშრომლებისაგან, ჯგუფის ბიზნეს მიმართულებების უფროსებისაგან და ჯგუფის უმაღლესი მენეჯმენტისაგან. აქტივებისა და პასივების კომიტეტის შეხვედრები რეგულარულად იმართება.

საოპერაციო რისკების კომიტეტი ჩართულია საოპერაციო რისკების მართვასა და ზედამხედველობაში. ის აწესებს ჩარჩოს საოპერაციო რისკების მართვისათვის, აწესებს კონტროლის მექანიზმებს უფლებების ეფექტური განაწილებისათვის, დაშვების, ავტორიზაციის, გადამოწმების პროცედურებს, თანამშრომელთა სწავლების და შეფასების პროცედურებს, შიდა აუდიტის გამოყენების წესებს. საოპერაციო რისკების კომიტეტი შედგება საოპერაციო რისკების განყოფილების თანამშრომლებისაგან და დირექტორთა საბჭოს წევრებისაგან.

ამ კომიტეტების დამატებით, დირექტორთა საბჭო ატარებს შეხვედრებს რისკებთან დაკავშირებულ სხვადასხვა საკითხებზე, სადაც ხდება საკითხების განხილვა საერთო, პროდუქტის ან ცალკეული ბიზნეს სეგმენტის დონეზე.

4.5 საკრედიტო რისკები

საკრედიტო რისკების მიტიგაციისათვის ჯგუფის მიერ დანერგილია პოლიტიკები და პროცედურები, რომლებიც ფოკუსირებულია ცალკეული რისკებზე:

- ჯგუფს აქვს შემოღებული ლიმიტები რომლებიც მართავენ რისკებს ინდივიდუალურ და ჯგუფურ დონეზე (მაქსიმალური ლიმიტები ერთ მსესხებელზე და ერთ დაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფზე), სექტორულ დონეზე (ცალკეული სექტორებისათვის დაწესებულია მაქსიმალური ლიმიტები, ეს ლიმიტები დაკავშირებულია ჯგუფის კაპიტალთან და პორტფელის მოცულობასთან), პროდუქტის დონეზე (ცალკეული პროდუქტებზე დაწესებულია მაქსიმალური ლიმიტები ლარებში). აღნიშნული ლიმიტები დაწესებულია სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს მიერ, საკრედიტო რისკებისა და პორტფელური ანალიზის დეპარტამენტი ახორციელებს მათ მონიტორინგს. აღნიშნული ლიმიტები არის დამატებითი რეგულატორულ ლიმიტებზე, რომლებთან შესაბამისობაც აუცილებელია. ლიმიტების გადახედვა ხდება პერიოდულად, მაგრამ მინიმუმ წელიწადში ერთხელ.
- საკრედიტო რისკების მიტიგაციისათვის ჯგუფი იყენებს უზრუნველყოფას. უზრუნველყოფის შეფასების, გაფორმების და მონიტორინგისათვის შექმნილია შესაბამისი პროცედურები და პოლიტიკები. ჯგუფისათვის მისაღებია შემდეგი ტიპის უზრუნველყოფები: საცხოვრებელი უძრავი ქონება, კომერციული უძრავი ქონება, მიწის ნაკვეთები, მანქანები და მოწყობილობები, ავტომობილები, კორპორატიული და პირადი თავდებობები, გარანტიები ფინანსური

ინსტიტუტებიდან, დეპოზიტები/სადეპოზიტო სერტიფიკატები, ძვირფასი ლიონები. უზრუნველყოფის თითოეული ტიპისათვის დაწესებულია სპეციფიური დისკონტის განაკვეთი, შეფასების სპეციფიკაციები, მონიტორინგის პროცედურები. როგორც წესი, შეფასება ხორციელდება ჯგუფის პროფესიონალი შიდა შემფასებლების მიერ, თუმცა შესაძლებელია ცალკეული აღიარებული გარე კომპანიების გამოყენება.

- უზრუნველყოფების გადაფასება ხდება პერიოდულად, მათი ტიპის და სესხის სტატუსის შესაბამისად, უფრო მაღალი რისკის მქონე სესხებისათვის გადაფასება ხდება უფრო ხშირად. გადაფასების პროცესი წარმართება საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილების სპეციალიზირებული ჯგუფის მიერ.
- ჯგუფის მიერ ამჟამად არ გამოიყენება შიდა საკრედიტო მოდელები. კრედიტ ინფო საქართველოს საკრედიტო რეიტინგები გამოიყენება სესხის დამტკიცების პროცესში, ძირითადად საცალო სესხების კუთხით. საერთაშორისო საკრედიტო სააგენტოების (Fitch, Moody's და Standard and Poors) საკრედიტო ხარისხის შეფასება გამოიყენება ბანკების პირობითი და უპირობო მოთხოვნების საკრედიტო რისკების განსაზღვრისას.
- რისკების მიტიგაციის ფარგლებში და რეგულატორული მოთხოვნების შესაბამისად, ჯგუფი ატარებს სტრეს-ტესტებს თავის აქტივებზე (საკრედიტო ლიმიტები, ღია სავალუტო პოზიცია, აქტივების გაუფასურება, ა.შ.) სეზონის მიერ მოწოდებული სცენარების შესაბამისად. სტრეს ტესტების მოდელებზე დაყრდნობით ჯგუფი განსაზღვრავს შესაძლო დამატებით დანაკარგს სხვადასხვა მაკროეკონომიკური ფაქტორის გაუარესების შემთხვევაში. სცენარებში გათვალისწინებულია შემდეგი პარამეტრები: ეროვნული ვალუტის გაუფასურება აშშ დოლართან მიმართებაში, საპროცენტო განაკვეთების შემცირება, საოპერაციო ხარჯების ზრდა, საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესება, უძრავი ქონების ბაზარზე ფასების შემცირება. ჩამოთვლილი პარამეტრების გათვალისწინებით განისაზღვრება ლიკვიდობის პოზიციის შესაძლო ცვლილება და მოგება-ზარალზე სავარაუდო ეფექტი, რაც აისახება კაპიტალის ადეკვატურობის კალკულაციაზე. სტრეს-ტესტების შედეგების განხილვა ხდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.
- 2018 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფმა შეიმუშავა სესხების რეზერვირების ახალი პოლიტიკა, რომელიც პასუხობს ფასს 9-ის მოთხოვნებს. ახალი მოდელი შექმნა განხორციელდა გარე კონსულტანტების დახმარებით. ახალი მოდელი წინა მოდელთან შედარებით უფრო დახვეწილია. ჯგუფი ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (Expected Credit Loss) გამოთვლას ისეთი კომპონენტების გამოყენებით, როგორიც არის: გადევლოტების ალბათობა (Probability of Default), გადევლოტებისას თლიანი მოცულობა (Exposure at Default), გადევლოტების რეალური ზარალი (Loss Given Default). ახალი მოდელი ასევე საშუალებას იძლევა რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (Expected Credit Loss) გამოთვლისას მოხდეს მაკროეკონომიკური სცენარების გამოყენება.
- რისკების რეპორტირება ხდება საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილების შესაბამისი ერთეულის მიერ. ეს მოიცავს პერიოდულ რეპორტირებას სამეთვალყურეო საბჭოსთან და დირექტორთა საბჭოსთან, სადაც ხდება სხვადასხვა რისკების მაჩვენებლების პრეზენტაცია და განხილვა, ასევე დამატებითი რეპორტირება რისკებთან დაკავშირებულ საკითხებზე. რისკ რეპორტირების პროცესი ხდება ჯგუფის სხვა განყოფილებებთან თანამშრომლობით.

4.6 ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ საწარმოს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება. აქ იგულისხმება ფულის იმ საჭირო ოდენობის არსებობა, რომელიც დააკმაყოფილებს დეპოზიტების თანხების გატანას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებულ სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს მათი ვადის მოსვლის შემთხვევაში. ლიკვიდურობის რისკი არსებობს მაშინ, როდესაც აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა ერთმანეთს არ ემთხვევა. აქტივებისა და

ვალდებულებების ვადიანობის თუ საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისობა და/ან შეუსაბამობის კონტროლი უმნიშვნელოვანესია ფინანსური ინსტიტუტების მართვისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ბანკი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები მოძრაობის შეფასებით, რაც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის შემადგენელ ნაწილს. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტებს დასაფარი თანხის მინიმალურ ნაწილზე ანაზღაურებიდან თანხის გატანის შემთხვევაში, ასევე ბანკთაშორისი და სასესხო საშუალებების იმ მინიმალურ ნაწილზე, რომელიც უნდა ეყოს თანხაზე მოთხოვნას როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ ვითარებაში. ისინი ასევე ადგენენ პარამეტრებს ვალდებულების ბაზის რისკის დივერსიფიკაციისათვის.

ბანკის ლიკვიდურობის პოლიტიკა მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფულადი ნაკადების პროგნოზირება და ლიკვიდური აქტივების საკმარისი დონის შენარჩუნება დროის სხვადასხვა მონაკვეთში ბანკის ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად;
- ▶ ბანკის სტრატეგიულ მიზნებთან შესაბამისი დაფინანსების გეგმის შენარჩუნება;
- ▶ დაფინანსების დივერსიფიცირებული წყაროების შენარჩუნებას და ამით როგორც ქვეყნის შიდა, ისე უცხოური წყაროებიდან ბანკის მიერ სესხების მიღების შესაძლებლობის გაუმჯობესება;
- ▶ მაღალი ლიკვიდურობის და მაღალი ხარისხის აქტივების შენარჩუნება;
- ▶ პროდუქტების ბაზის ცვლილება დროის შუალედებში დაფინანსების არსებული წყაროების შესაბამისად;
- ▶ ლიკვიდურობის კოეფიციენტების ყოველდღიური მონიტორინგი მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად; და
- ▶ დროის ნებისმიერ შუალედში აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურის მუდმივი მონიტორინგი.

ბანკის სახაზინო განყოფილებას შემდეგი პასუხისმგებლობა აკისრია:

- ▶ საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდურობის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, ასევე შესაბამისობა ლიკვიდურობის მოთხოვნების იმ მუხლებთან, რომლებიც შედის უცხოურ კრედიტორებთან დადებულ ხელშეკრულებებში;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველდღიური ანგარიში, მათ შორის ხელმძღვანელობის ინფორმირება ლიკვიდური აქტივების დონეების შესახებ ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო), ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველკვირეული ანგარიში, ფულადი ნაკადების საპროგნოზო დონეების შესახებ, ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო);
- ▶ ლიკვიდური აქტივების დონის მუდმივი კონტროლი/მონიტორინგი;
- ▶ დეპოზიტებისა და სხვა ვალდებულებების კონცენტრაციის მონიტორინგი; და
- ▶ ფულადი სახსრების სწრაფად გაზრდის გეგმის ქონა, რათა სტრესულ ვითარებაში ლიკვიდურობის შენარჩუნების მიზნით.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი ვალდებულია უზრუნველყოს სახაზინო განყოფილების მიერ ბანკის ლიკვიდურობის

პოზიციის ჯეროვნად მართვა. ლიკვიდურობის პოზიციასთან და მართვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი იღებს.

4.7 COVID 19-ის გავლენა ბანკზე

2020 წელს კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფად გავრცელების გამო, მრავალმა მთავრობამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამ, ქვეყანაში ვირუსის გავრცელების შეზღუდვისა და მისი შედეგების მართვის ღონისძიებების გატარების გზით სხვადასხვა სახის შეზღუდვები დააწესა საქმიანობებზე. სხვადასხვა დროს დაწესებული შეზღუდვები მოიცავს საზღვარგარეთ მოგზაურობების აკრძალვას, ქვეყანაში კონკრეტულ საათებში ავტომობილით გადაადგილების შეზღუდვას, ყველა სახის საჯარო ტრანსპორტის შეზღუდვას, ყველა კომერციული საქმიანობის შეზღუდვას, გარდა ისეთი საქმიანობებისა, რომლებიც შესაძლოა განხორციელდეს დისტანციურად, კონკრეტულად განსაზღვრული საქმიანობების გამოკლებით (სასურსათო მაღაზიები, ფარმაცევტული სფერო, კომერციული ბანკები, ბენზინგასამართი სადგურები, საფოსტო ოფისები და სხვ.). საქართველოს მთავრობის მიერ დაწესებული შეზღუდვები არ ეხება ბანკის რომელიმე ოპერაციას. ბანკი განაგრძობს მუშაობას საქმიანობის უწყვეტობის გეგმის საფუძველზე, თანამშრომლებით, რომლებიც შესაძლებლობის ფარგლებში, დისტანციურად მუშაობენ საკუთარი სახლებიდან სახლიდან. შიდა კონტროლის პერსპექტივიდან გამომდინარე, იმისთვის რომ ამ დისტანციური მუშაობის პერიოდში ბანკს ქონოდა ყველაზე მეტად დაცული გარემო, ბანკმა საუკეთესო პრაქტიკების დანერგვით გააუმჯობესა თავისი ინფორმაციული უსაფრთხოების სისტემები.

ფინანსური ეფექტის თვალსაზრისითაც, ეკონომიკაში შემცირებული მოთხოვნის გამო, ზოგადად ბანკის კლინტების საქმიანობაც შემცირდა, რომელიც აისახა ბანკის შემოსავლების შემცირებაში. მაგრამ ყველაზე დიდი გავლენა იქონია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების დათვალსთან დაკავშირებულმა დაშვებებმა და მოლოდინებმა. ბანკმა საკმაოდ დიდი რაოდენობა სესხების დააიდენტიფიცირა, როგორც გაზრდილი საკრედიტო რისკის მქონე და გადიყვანა მეორე ეტაპზე. კოვიდ 19-ს გამო მეორე ეტაპზე გადაყვანილი სესხების მოცულობამ შეადგინა 156,278 ათასი ლარი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რომელმაც დამატებით წარმოქმნა 17,964 ათასი ლარის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი შესაბამისობაში იყო ყველა ფინანსურ შეზღუდვასთან (ფინანსურ კოვენანტებთან) მიმართებით. 2020 წლის ბოლოსთვის შეფასდა ყველა ფინანსური შეზღუდვის დარღვევის სტატუსები და თუ გამოიკვეთა, რომ რისკი იყო მისი დარღვევის 2021 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდში, 2020 წლის ბოლოს მდგომარეობით ჯგუფმა მოიპოვა ყველა საჭირო თანხმობა.

ბიზნეს მოდელის პერქპექტივიდან, კოვიდ პანდემიის გამო, ბანკი არ გეგმავს მნიშვნელოვან ცვლილებებს ბანკის სტარტეგიაში, მხოლოდ უფრო გაძლიერებას უკვე გამჟღავნებულ სტარტეგიულ მიმართულებებში - მიკრო, მცირე და საშუალო დაკრედიტების კუთხით, ასევე ციფრული არხების გაუმჯობესების თვალსაზრისით.

4.8 აუდიტის კომიტეტი

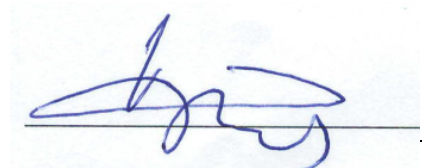
ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია აუდიტის კომიტეტი. აუდიტის კომიტეტის წევრების უმრავლესობას წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. აუდიტის კომიტეტის კომპეტენციაა:

- შიდა აუდიტის ფუნქციის ჩამოყალიბება, შიდა აუდიტის განყოფილების საქმიანობების ორგანიზება და მისი ზედამხედველობა;
- შიდა აუდიტის განყოფილების საშტატო ნუსხის ჩამოყალიბება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენა;
- შიდა აუდიტის განყოფილების უფროსისა თანამდებობაზე დანიშვნა/გათავისუფლების საკითხის განხილვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენა;
- შიდა აუდიტის განყოფილების სამსახურის ადეკვატური რესურსების და მისი თანამშრომლებისათვის სათანადო ანაზღაურებისა და მოტივაციების სისტემის არსებობის უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის განყოფილების მეშვეობით ჯგუფის ანგარიშგებისა და საბუღალტრო ჩანაწერების, შიდა კონტროლის, რისკების მართვისა და მართვის სისტემებისა და პროცესების ხარისხისა და ეფექტიანობის შეფასების განხორციელება;
- შიდააუდიტორული საქმიანობის პროგრამის განხილვა და დამტკიცება თითოეული ფისკალური წლისათვის კვარტლების მიხედვით; გარეაუდიტორული საქმიანობისათვის ხელის შეწყობა.

აუდიტის კომიტეტი იკრიბება ყოველკვარტალურად. 2020 წლის განმავლობაში ჩატარებულ სხდომებზე განსახილველი საკითხები მოიცავდა აუდიტის გეგმის დამტკიცებას, შიდა აუდიტის სამსახურის მომზადებული რეკომენდაციების/რეპორტების გაცნობა/დამტკიცებას, შიდა აუდიტის გეგმის შესრულების ზედამხედველობას და სხვა.

თეა ლორთქიფანიძე
გენერალური დირექტორი

სოფიო ჯულელი
ფინანსური დირექტორი